

Foia românească

Vineri
29 octombrie
1999

Anul II
Nr. 43

(Serle nouă)

Săptăminal al românilor din Ungaria ❖ Fondat în 1951 ❖ 8 pagini ❖ 20 forinți

Între 19-24 octombrie, la București și Sinaia:

Forumul Presei Române de Pretutindeni

Sub Înaltul Patronaj al Președintelui României, Dl. Emil Constantinescu,
împreună cu Departamentul pentru Relația cu Românii de peste Hotare,
Fundatia pentru Asistență Activă în Comunicare
sprijinită de
Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Culturii, Departamentul pentru
Informații Publice, Cabinetul Primului-Ministru, Clubul Român de
Presă, Fundatia Culturală Română, Uniunea Scriitorilor din România,
Asociația Jurnaliștilor din România, Societatea Jurnaliștilor Români,
FVR Internațional, Radio România Internațional, Academia Civică,
Freedom House Foundation

Această primă întâlnire a ziariștilor români din toată lumea și-a propus să creeze canale de comunicare atât între diferitele comunități românești și România, cât și legături directe între aceste comunități de pe mapamond. Fiind prima inițiativă de acest fel, ea poate fi caracterizată pe scurt drept o acțiune reușită, fiindcă a mobilizat peste o sută de ziariști de pretutindeni, care au luat parte activă la lucrările în plen și pe ateliere, și care, în cadrul dezbaterilor, au pus întrebări și au ridicat problemele combativ, cu sinceritate.

Importanța acordată Forumului din partea organizatorilor români s-a oglindit cel mai elocvent prin faptul că au fost cooptați la dezbateri liderii de frunte ai politicii, culturii, economiei și mediilor din România. Mai mult chiar: însuși Forumul a debutat cu o întâlnire a invitaților cu președintele **Emil Constantinescu**, iar în economia celor cinci zile a fost inclusă și o scurtă întrevvedere cu premierul **Radu Vasile**.

Lucrările Forumului de la București și Sinaia s-au desfășurat într-un cadru demn, cu ținută elegantă, în Palatul Cotroceni, în Palatul Parlamentului, în Complexul Muzeistic Peleş, la Centrul European de Cultură. Dezbaterile au fost la aceeași înălțime tematică – suficient să înșirăm doar titlurile și parti-

cipianții: „România Mileniului III”, viziunea politică, cu participarea a zece președinți ai celor mai mari partide din România; Problema proprietății, Nodul Gordian al dezvoltării”, dezbateri la care și-au spus opiniile secretari de stat, senatori, deputați, primarul Capitalei, procurori, avocați; „Presa – a patra putere în stat?”, cu ziariști de frunte, reprezentanți ai Consiliului de Onoare al Clubului Român de Presă; „Putem crea un lobby românesc?”, la care și-au expus opiniile înalți demnitari ai Guvernului: ministrul secretar de stat **Vasile Bădea** și ai Președenției: consilier prezidențial d-na **Sandra Pralong**, lideri ai vieții culturale și economice; „Păstrarea identității naționale în zonă” – și lansarea unui program de sprijinirea tinerilor din nordul Bucovinei, Basarabia și comunitățile din jurul României, prezentat de Departamentul pentru Relația cu Românii de peste Hotare și de Centrul universitar **Eudoxiu Hurmuzachi**. La Sinaia au urmat două dezbateri de atelier pe tema comerț-afaceri și cultură, la cel din urmă participând și ministrul de resort **Ion Caramitru**. În fine, dar nu în ultimul rând, a fost dezbătută tema „Dosare în suspensie – Decembrie 1989. Securitate.”

(Continuare în pag. a 3-a)

Săptămîna contactelor ungaro-române la Giula

În coloanele săptămînalului nostru, în privința relațiilor ungaro-române am accentuat mereu importanța necesității dialogului permanent.

Spre bucuria noastră și în cursul săptămînilor trecute au continuat întâlnirile în diverse domenii și la diferite niveluri.

E elocvent să amintim în această ordine de idei întrevvederele celor doi miniștri ai justiției, întâlnirea ziariștilor din județul Bichiș și Arad, semnarea protocolului de colaborare a asociațiilor pensionarilor tot din aceste două județe, sau vizita liderilor Partidului Alianței Pentru România. Toate aceste evenimente, care au avut și me-

Miniștri justiției la Centrul Cultural Românesc din Giula

nirea de a cunoaște situația minorității române din

Ungaria au fost găzduite de orașul Giula, centrul cultu-

ral al românismului din Ungaria. (Relatări în pag. a 2-a)

OTILIA CAZIMIR

Îmi port cu mine morții mei...

Îmi port cu mine morții mei –
Și-s tot mai mulți, și-s tot mai grei,

Și-s tot mai mulți și tot mai vii
În cripta-ngustă-a inimii.

Cînd zilele-a pustiit mă dor,
Eu plîng cu lacrimile lor,

Și dragostea m-așteaptă-n poartă
Cu tinerețea lor cea moartă...

Îi port cu mine în zadar,
Ca să-i îngrop cu mine iar,

Că-n pragul marelui popas
Eu n-am pe nimeni cui să-i las...

Țărani de pe Siret, cu plete
Și dulce vorbă pe-ndelete,

Și preoți cărturari cuminți,
Cu ochi curați, cu bărbi de sfinți,

Și cei mai tineri dintre ei,
Nepoții lor, bunicii mei –

Atîta am: pămînt, pămînt...
Și mîinile mi-s goale-n vînt.

Se pleacă sufletul sărac
Singurătății fără veac:

Atunci cînd nu va fi rămas,
Din tot ce-a fost, decît un glas,

Să simți zvîcnind sub fruntea ta
Durerea aspră de-a uita...

Din cuprins:

● Există însă și o altă latură despre care încă nu am vorbit. Mă gîndesc la acel adevăr că televizorul este una dintre cele mai mari descoperiri ale secolului XX. Are puterea de a educa, de a duce oamenii în oricare colț al lumii. În același timp, tocmai acest aparat a și despărțit oamenii unul de altul.

(Pag. a 5-a)

● A face însă apel la o structură de tip medieval este o încercare sortită eșecului, pentru simplul motiv că istoria este ireversibilă. În viitor nu putem construi nimic pe trecutul nostru. Trecutul este mort. El trebuie îngropat definitiv în cărțile de istorie.

(Pag. a 6-a)

Miniștrii justiției la Giula

În săptămîna trecută **Valeriu Stoica**, ministrul justiției din România a efectuat o vizită în Ungaria, unde s-a întâlnit și a purtat convorbiri cu **dr. Ibolya Dávid**, ministrul justiției din Ungaria. În cadrul acestor convorbiri au fost abordate probleme ale relațiilor bilaterale.

După tratativele purtate la Budapesta, cei doi miniștri s-au deplasat la Giula, unde **Ibolya Dávid** a accentuat că de data aceasta l-a însoțit pe oaspetele român și în calitate de responsabil pentru problemele minorităților din Ungaria, dorind totodată ca cu această ocazie să-i prezinte ministrului român noul Centru Cultural Românesc, recent inaugurat.

La Giula, cei doi miniștri și însoțitorii lor au fost primiți de **Traian Cresta**, președintele Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria și de vicepreședinții acestei organizații, de **Ion Budai**, directorul instituției de învățămînt, **Pavel Ardelean**, vicar episcopal, iar din partea conducerii orașului de **Géza Baranyó**, viceprimar și **dr. Gyula Erdmann**, consilier.

Traian Cresta, președintele Autoguvernării pe Țară Valeriu Stoica și Gheorghe Grósz, vicepreședintele A.Ț.R.U.

Din păcate, oaspeții au sosit cu mare întârziere la Giula, încît programul prevăzut trebuia modificat. Nu s-a realizat masa rotundă pe tema situației minorității române din Ungaria, în schimb elevii școlii generale și ai liceului au prezentat oaspeților un frumos program cultural. Cu ocazia recepției, cei doi miniștri

au rostit scurte cuvîntări. Doamna **Ibolya Dávid**, a accentuat că noul Centru cultural, recent inaugurat asigură toate posibilitățile în cadrul cărora minoritatea română din Ungaria își poate trăi și păstra valorile culturale.

La rîndul său, **Valeriu Stoica** a evidențiat că pentru guvernul român dreptu-

rile minorităților au prioritate, ceea ce dovedește că în munca de guvernare iau parte miniștri, secretari de stat, prefecți și alți delegați din rîndul minorităților. După părerea ministrului în Europa unită nu se poate intra numai atunci dacă se respectă drepturile minorităților.

(ti)

Un nou moment al diplomației populare

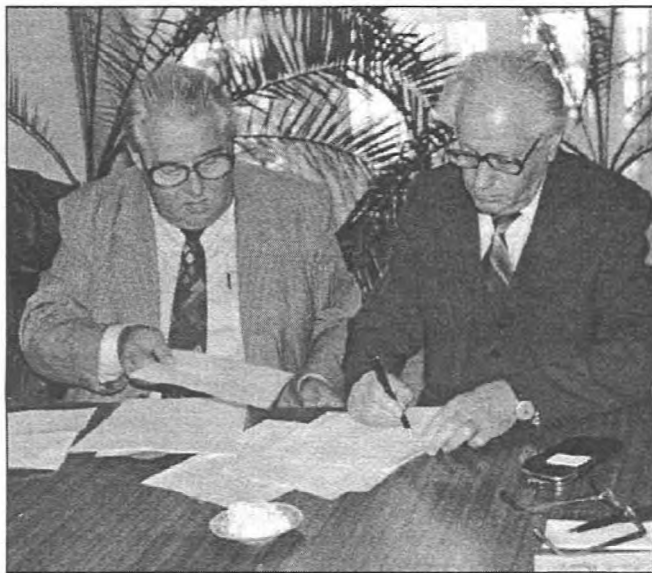
Colaborare între pensionarii din Giula și cei din județul Arad

La invitația Asociației pentru Interesele Pensionarilor din orașul Giula, la 23 octombrie a sosit în acest oraș balneoclimateric o delegație a Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor din județul Arad, români și maghiari deopotrivă.

András Varga, președintele organizației pensionarilor din Giula – înainte de a intra în pensie și el a fost o personalitate de frunte a întăririi prieteniei ungaro-române în general și a conlucrării în domeniul cultural în special – a prezentat oaspeților unele aspecte ale preocupărilor organizației, rezultatele și nu în ultimul rînd greutățile cu

Arad a arătat că această organizație, care în prezent are 21 690 de membri, este neguvernamentală, non-profit, apolitică și are ca scop protecția socială, întrautorarea mutuală a pensionarilor și a membrilor lor de familie. Această activitate primordială de protecție socială se realizează prin prestări de servicii, facilități financiare și activități culturale.

În prezența unui număr mare de pensionari români și maghiari, **András Varga** și **Vasile Neagu** au semnat un **Protocol** între Asociația pentru Interesele Pensionarilor din Giula și Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor din județul Arad,

Semnarea protocolului

care luptă zi de zi această pătură a societății, care „ar merita un trai mai bun și condiții de viață. „De altfel – a spus în continuare vorbitorul – această primă vizită și stabilirea unor relații instituționale între cele două organizații ale pensionarilor se încadrează în acțiunile prilejuite de Anul Internațional al Vîrstnicilor, precum și în programele privitoare la protejarea intereselor acestei generații”. Continuînd prezentarea și cunoașterea reciprocă, într-o atmosferă caldă și sinceră, la rîndul său **Vasile Neagu**, președintele Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor din județul

în care se prevede exploatarea modalităților de întărire a relațiilor, a schimbărilor de experiențe, a informării reciproce și sistematice, apoi organizarea unor întâlniri și vizite reciproce, precum și o mai strînsă conlucrare în domeniile culturale, de îngrijire și susținere a tradițiilor.

În cursul zilei oaspeții din județul vecin s-au bucurat de un program bogat de înalt nivel: au vizitat Băile cetății, au făcut cunoștință cu monumentele istorice ale orașului, iar după-masă și seara au participat la un program cultural la Hala sporturilor.

– km –

Teodor Meleșcanu printre românii din Ungaria

La 22 octombrie, **Teodor Meleșcanu**, președintele Alianței Pentru România însoțit de mai mulți lideri ai partidului a efectuat o vizită de lucru în județul Bichiș, în acea zonă a Ungariei unde trăiește marea majoritate a românilor din Ungaria. Vizita Domnului Teodor Meleșcanu a avut ca prim scop, așa după cum însuși a declarat: o informare într-un cadru obiectiv și realist asupra situației minorității române din Ungaria, totodată de a găsi căile de ajutorare în păstrarea valorilor culturale și spirituale ale românimii din Ungaria. De altfel Teodor Meleșcanu s-a mai întreținut în orașul Giula, în anul 1993, în funcția de ministru de externe al României, cînd împreună cu omologul său **Géza Jeszenszky** au participat la dezvelirea bustului lui **Moise Nicoară**.

Ca de obicei în cazuri similare, scenariul vizitei s-a desfășurat conform unui scenariu fixat în prealabil, oaspeții purtînd convorbiri cu reprezentanți

Teodor Meleșcanu la Centrul Cultural Românesc

din variate domenii ale vieții cultural-politice și obștești a minorității române din Ungaria.

Vizita președintelui Alianței Pentru România a început la Liceul **Nicolae Bălcescu** din Giula, aici fiind primiți și călăuziți de directorul **Ion Budai**. Tot cu această ocazie, elevii școlii au prezentat și un

scurt program cultural în cinstea oaspetelui.

Dialogul româno-român a continuat la sediul Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, aici fiind primiți de **Traian Cresta**, președintele Autoguvernării pe țară. În cadrul discuțiilor s-au trecut în revistă preocupările Autoguvernării, au fost

discutate aspecte legate de învățămînt și instituțiile culturale. La rîndul său, **Teodor Meleșcanu** (care totodată este și unul dintre desemnații opoziției la postul de președinte al României) a accentuat că în viitor în privința relațiilor româno-ungare ar trebui să se treacă de la generalități la lucruri mai concrete, fiindcă numai în acest fel se va putea ajuta întărirea procesului relațiilor permanente dintre cele două țări.

Un surplus valoros înregistrat la **Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria**, raportat la moștenirea noastră ortodoxă, s-a dovedit a fi succinta prezentare a culturii noastre religioase, făcută de Prea Sfințitul **Sofronie**.

După-masă, programul a continuat la **Micherechi**, unde delegația română a făcut cunoștință cu viața celei mai compacte localități românești. Și aici s-au purtat discuții cu fruntașii satului, oaspeții au vizitat biserica ortodoxă precum și o gospodărie particulară.

(i)

INVITAȚIE

Catedra de Limbă și Literatură Română din Seghedin

are plăcerea să vă invite la o întrunire prietenească

organizată cu prilejul aniversării a 50 de ani de existență,

sîmbătă 30 octombrie, 1999, orele 10.30, la sediul Catedrei (Hattyas sor, nr. 10. Seghedin).

ANUNȚ

Pe data de 13 noiembrie 1999, începînd cu ora 10, la sediul din Giula (Str. Dózsa Gy. nr. 8.) va fi convocată **Adunarea generală a Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria**.

Conform Statutului U.C.R.U. pe ordinea de zi vor figura:

■ Darea de seamă a Prezidiului cu privire la activitatea desfășurată de Uniune în perioada scursă de la ultima ședință a Adunării generale,

■ Alegerea membrilor Prezidiului și a deținătorilor de funcții ai U.C.R.U.

■ Diverse.

Între 19–24 octombrie, la București și Sinaia:

Forumul Presei Române de Pretutindeni

(Urmare din pag. înfii)

Ultima zi a Forumului a decurs deja sub semnul Mileniului III: după seminarul „Comunicarea între românii de pretutindeni” a urmat o dezbatere pe tema „Reprezentarea românilor din străinătate în structurile statului român”, și în fine, a fost realizată o pagină WEB.

În economia timpului liber au fost incluse programe de înaltă factură artistică: seară de dans cu Compania CONTEMP, serate de folclor. Oaspeților li s-a oferit și o călătorie plină de surprize la Corbeanca, precum și posibilitatea de vizitare a castelului Peleş.

Nu putem să încheiem fără a face și câteva aprecieri de ordin tehnic. S-a văzut la tot pasul intenția generoasă a organizatorilor, ca totul să fie cât mai bine, ceea ce nu a reușit întotdeauna. Deși tinerii organizatori au fost relativ mulți, numeric, ei au dovedit deseori nehotărâre, șovăială, lipsă de profesionalism: în ciuda telefoanelor lor mobile veșnic la ureche, participanții au trăit situații de dezinformare, întârzieri nemotivate, timpi morți, neproductivi. Deci, la o proximă ediție: mai multă precizie, mai multe informații exacte, ritm mai accelerat.

Pe de altă parte, câțiva dintre demnitarii și liderii politici invitați la dezbateri s-au limitat doar la expunerea programelor lor, exprimându-și punctele de vedere și concepțiile, abandonând apoi rînd pe rînd întrunirea, fără a răspunde la întrebările puse de ziariști. Puteau fi trăite momente penibile cînd pînă la urmă ziariștii au rămas doar ei între ei, trebuind să plece de urgență chiar și moderatorul. În această ordine de idei trebuie evidențiată demnitatea și înalta ținută morală a reprezentanților Departamentului pentru Relația Românilor de Pretutindeni, în frunte cu secretarul de stat Viorel Badea, care au dovedit mult și sincer interes pentru ziariștii sosiți de pe toate meridianele, și care s-au purtat ca adevărați mentori și îndrumători de suflet ai oaspeților.

Iar fiindcă s-a propus ca acest forum să devină o întâlnire tradițională, nu se poate decît spera ca edițiile viitoare să fie mai bune, de mai mare consistență, cu consecințe mai vădite și concluzii fără echivoc.

Edda Illyés

AUTOGUVERNAREA ORAȘULUI ALETEA PUBLICĂ UN

CONCURS

pentru ocuparea postului de director al Școlii românești din Aletea. Concursul a fost publicat și de Buletinul Oficial Maghiar (Magyar Közlöny).

Condițiile de concurs:

Pregătire pedagogică superioară și cel puțin 5 ani de experiență la catedră, adevărată privitoare la atitudinea morală impecabilă (certificat eliberat în ultimele 30 de zile de forurile polițienești).

Termenul de înaintare: 15 noiembrie 1999.

Dosarul de concurs trebuie înaintat la Primăria orașului:

Polgármesteri Hivatal, 5742 Elek, Gyulai út 2.

Autoguvernarea orașului Aletea

Ziua Culturală a Românilor din Ungaria

În acest an Ziua Culturală a Românilor din Ungaria va fi găzduită de comuna Micherechi, la data de 30 octombrie a.c.

Ideea de bază a organizatorilor – Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, Autoguvernarea minoritară locală română din Micherechi, precum și Asociația Românilor din Micherechi – a fost și de data aceasta organizarea unei Zile de îngrijire a limbii materne, de prezentare a valorilor cultural-artistice ale minorității noastre, de întărirea relațiilor dintre autoguvernările minoritare, asociații, cluburi, echipe de păstrarea tradițiilor, asigurându-se un bun prilej de întâlnire a oamenilor de naționalitate. Pe de altă parte organizînd această „zi” se urmărește și antrenarea oamenilor de la sate. La manifestarea culturală de la Micherechi, care va începe la ora 10 la Căminul Cultural urmează să se întâlnească echipe de păstrarea tradițiilor, formații de copii, de tineret și persoane individuale.

Înscrierile se pot face la forurile organizatorice locale.

„În copilărie vorbeam numai și numai românește”

Centrul teritorial din Gyulavári al Societății pe acțiuni Comercial și de Dezvoltarea Producției Bábolna este condus de Gheorghe Gurzău din Békéscsaba, micherechean de origine. Tocmai acesta era motivul vizitei noastre.

În legătură cu profilul Societății am aflat următoarele:

– De peste 25 de ani, Societatea are contracte de colaborare cu aproximativ o mie de unități și producători; cu peste cinci mii de parteneri agricoli întreține relații comerciale permanente și mulțumitoare. Conducerea se străduiește în permanență pentru dezvoltarea tehnologiei de producție în agricultură: a păioaselor, mazărei, florii-soarelui, porumbului etc. În Ungaria, Societatea este singura întreprindere mare care se ocupă de producerea, achiziționarea, modernizarea tehnică, de comercializarea mijloacelor de producție, deservirea tehnică a produselor agrare – cuprinzînd întreaga țară cu o rețea comercială, de afaceri, cu opt centre de dezvoltare teritorială îndrumate din Bábolna. Îi mai aparțin nouă filiale înființate în apropierea centrelor din cadrul S.R.L. Agro-kémia.

– Eu lucrez aici din 1997. Scopul primordial al înființării acestei filiale constă în „deschiderea comercială” spre România, avînd chiar și un referent pentru domeniul românesc. Eu, la fel, mă folosesc de cunoștințele mele de limbă maternă, care, de altfel, era un criteriu însemnat în primirea acestei funcții. Ne ocupăm, printre altele, de cultivarea și valorificarea produselor agricole, de închirierea și achiziționarea mașinilor agricole, a pieselor de schimb, valorificarea sămînțelor, îngrășămintelor chimice etc. Legăm contracte de colaborare cu producătorii competenți, ei luînd în chirie mijloacele de producție apoi în natură (grâu, porumb etc.) iar restul recoltei putînd fi curățat, uscat, depozitat chiar și valorificat, conform exigențelor – tot aici, la noi.

– Cum ați ajuns în această ramură de activitate?

– Chiar și pentru mine e cam ciudat acest drum „lung și lat”, cum se spune la Micherechi. La școala generală din satul natal îmi plăceau mai mult disciplinele umane. Totuși mai tîrziu nici nu știu de ce, dar n-am învățat la liceul românesc, ci am obținut bacalaureatul la o școală

medie din Orosháza, primind și o diplomă de mecanic de mașini. Am lucrat după aceea în două fabrici din Békéscsaba, iar între timp am terminat Școala Superioară Politică din Budapesta. Între 1989–97 am fost antreprenor, iar acum navetizez de la Ciaba la acest loc de muncă din Gyulavári. Aici mă simt bine, deși mai ales în sezonul agricol de vîrf am un orar foarte încărcat. Ceea ce n-am amintit: în toți acești ani m-a tot preocupat activitatea de culturalizare. Ca atare, ani la rînd am condus cluburi de tineret, iar în ultima perioadă activez pe acest tărîm, în cadrul Autoguvernării minoritare române din reședința județului Bichiș.

– Te consideri, te declari oricînd, oriunde român...

– Cum să nu! Mai exact: cetățean român din Ungaria, fiindu-mi români și strămoșii, care au trăit tot aici. Este foarte interesant că soția mea e unguroaică, deși la începutul anilor '70 căsătoriile mixte la Micherechi nu erau acceptate și frecvente. Chiar părinții mei (mai ales tata)

își exprima teama că: oare soția n-o să-mi jignească sentimentele de naționalitate? Nu s-a întîmplat nicicînd așa ceva. Dimpotrivă: chiar Ica, soția, mă ruga neconștient să-nvăț copiii să vorbească românește. Ciudat este că eu trăiesc cu totul altfel sentimentul de apartenență. În copilărie vorbeam numai și numai românește... Cu durere îmi amintesc că, plecînd din satul meu natal unde trăiam aproape izolat, mi-era rușine că nu știu decît românește... Chiar cunoscuții din localitățile din împrejurimi își băteau joc de noi... Ca atare, m-am străduit să învăț și ungurește, să le dovedesc că și eu valdez cît ei. Azi problema se prezintă mai dureros: după părăsirea satului natal, continuînd studiile și activitatea profesională în mediu unguresc, limba maternă și-a pierdut primatul și s-a redus la limba dialectală învățată de la mama, tata, tîna și tînu. Cei care lucrează în ambianță pur românească, pentru un salariu românesc ne fac observații (că nici nu sîntem români), fiindcă nu vorbim frumos limba literară ca „intelectualii”. Tare mă doare, și am în această privință o singură dorință: să ne dea pace, să facem cît putem, pentru supraviețuirea românismului nostru, după capacitățile pe care le avem, fără să-și tot bată joc de limba pe care o vorbim cu aștia dragoste. Eu sînt sigur că în ultimii 10–15 ani la Bichișciaba, de pildă, ne-am făcut pe deplin datoria pentru cauza comunității române. Dar alții ne iau poftă de a lucra... Pînă și eu am decis ca după terminarea acestui ciclu electoral să mă retrag: să vină „fețe” noi, să ne preia locul tineretul, fiindcă prosperarea situației se poate imagina numai prin valorificarea noilor șanse. Totuși – și drept încheiere – am un mesaj pentru cititorii: chiar dacă nu vorbim limba literară, numai cea învățată de la mama (din cauza unor circumstanțe anumite ale vieții) simțim românește și ne considerăm buni români, activînd gratis pentru și nu contra intereselor naționalității noastre.

– E. Bányai –

Lămurire profundă

– Noroc, bace Petre! Cum mai poț?
– Fii sănătos, Mișcule! Dau laudă lu Dumnezo, bine! Da tu ce coț p-aici?
– Io, fusăi la piaț dîpă niște ciuperce... că dă cînd muier-e în altă stare, apu tă poște are... Numa auz, bace Petre, ce te-oi întreba, nu știi cine-i aceie care vinde ciuperce în tătă luna, o nevăstuță bărnace cu hane larj..., mama pitii ș-a plăcintii! că tocoroșe mai poate fi...
– Le stăi, d-apu cum să ț-o spun?! Tată-so îi d-a lu Pripe, o șezut multă vreme la sălaș, lîngă hodaie lu Urețiuțu, ce-i mă-sa d-a lu Ploțu, da ie s-o măritat a douaua uară cu

șogoru lu Tișcu, d-o fost el feleș la Hărăcolțu, cu Pișpilic laolaltă, d-o avut el șapte prunci, dînră care cel mai bătrîn o fost slugă multă vreme la Budelarășu, și o fujit cu fata lu Cupiti ce mai mică, ce s-o dăspărșit dă uomu dîntîie, dă Ilie lu Bubulică, dă-i mă-sa d-a lu Pântăluț, ce-o șezut acolo pă marjine lîngă a lu Piclăis, da s-or mutat îi după bătaie în tîzede lu Noaje, că ș-or făcut casă acolo lîngă cuscra lu Lilișcu, dă-i mă-sa d-a lu Covătoi, numa aceie o murit dăvreme, și o avut o măștihoaiă, d-o fost ie a lu Urete... Noa, știi amu cine-i?

– Cum să nu! Îi nora dumnitale...

L. B.

Chitighaz

De vorbă cu un tânăr român

Îmi face o deosebită plăcere să discut cu vechi cunoscuți, cu foști elevi ai instituțiilor noastre de învățământ, pentru ca să informăm cititorii în legătură cu mersul vieții acestora. Cu câteva zile în urmă am avut prilejul să discut cu **Ștefan Adalbert Darot**, tânăr din Chitighaz, originar din România, fost absolvent al Liceului „N. Bălcescu” din Giula.

– Ștefan, v-ați transferat din România, cum, când și ce s-a întâmplat cu familia, cu tine de atunci? – m-am adresat la începutul conversației acestui tânăr simpatic, timid.

– Aveam cam 12 ani când, înainte de Revoluție, am fugit din Municipiul Arad. Tata s-a stabilit în Ungaria înainte cu aproximativ șapte luni. A încercat să ne aducă și pe noi prin organizația Crucea Roșie și alte relații, dar nicicum n-a reușit. Nu aveam încotro, vroiam neapărat să venim după tata și astfel am fost nevoiți cu mama și cu sora mea mai mare să trecem granița. Nu-mi place să-mi amintesc de acea perioadă. Am fost băiat mic, dar mi-am înregistrat în amintire cât de groaznic a fost. Puteam să ne împuște, era foarte periculos la ce ne-am angajat din cauza stării, situației de-acasă. Era tocmai să ne predăm după fuga cu chiu și vai de pe ogoare, când ne-am dat seama că din simplă greșală am ajuns la vama maghiară. Așa am trecut în Ungaria – pe undeva din întâmplare.

– Unde v-ați stabilit cu familia?

– Tata a lucrat la Budapesta, la o fabrică de lapte. Ne-a luat și pe noi la căminul muncitoresc unde am fost cazați provizoriu, cam o lună, în cameră de oaspeți. Pe urmă am fost nevoiți să ne căutăm undeva locuință. Am reușit să găsim un apartament confort la Oroszlány,

unde părinții și-au găsit loc de muncă la termocentrală. Cam un an am petrecut acolo. Aveam mari dificultăți cu limba maghiară, neștiind nici măcar o boabă ungurește. Tata s-a interesat în județul Bichiș despre lo-

calitățile populate și de români și așa am descoperit comuna Chitighaz, unde ne-am mutat ulterior. Prin anumite ajutoare, părinții au reușit să ne cumpere o locuință și ne simțim foarte bine aici. Cam de patru ani a venit din România și cealaltă soră, care are trei copii și stau și ei tot la Chitighaz. Mama s-a îmbolnăvit grav, i-a fost dor de familie, fiindcă ține foarte mult la copii, și acesta era motivul primordial să se transfere și ei aici.

– Cum a fost cu școala?

– La-nceput am învățat la Chitighaz, clasele 6, 7, 8 terminându-le la Școala generală cu limba de predare română, unde m-au primit cu drag și mi-au ajutat mult ca să mă acomodez cât mai ușor. Pe urmă m-am înscris la Liceul „N. Bălcescu” din Giula, tot din cauza limbii române, fiindcă-n limba maghiară m-am descurcat foarte anevoios. N-am stat la cămin, mai bine am făcut

naveta ca să fiu acasă cu părinții. Erau mulți copii veniți din România, totuși eu m-am simțit singur, închis, mai ales din cauza problemelor de limbă. Chiar din acest motiv am rămas și repetent într-un an. Cu trei ani în urmă mi-am luat examenul de maturitate și-mi pare bine că azi mă descurc bine și cu maghiara, înțeleg tot și pot să conversez destul de bine. Iar cu niște foști colegi de liceu țin o relație permanentă, ne întâlnim, discutăm, deci n-am uitat unul de altul.

– Azi în ce te ocupi, ce mai faci, Ștefan?

– Mulțumesc, mă simt bine, ne place la Chitighaz. Tata e în pensie, dar lucrează ca fochist, iar mama din păcate e cam bolnăvicioasă. Eu deocamdată sînt student în anul III la Facultatea „Gábor Dénes” din Békéscsaba, la cursuri fără frecvență. Știți, visul meu e să devin inginer de informatică, mai ales că printre pasiunile mele se enumeră tocmai computerul. La sfîrșit de săptămînă frecventez cursurile, consultațiile, dau lucrările necesare în scris. O singură problemă e că studiile costă foarte mult: 92 de mii pe semestru, ceea ce pentru părinți înseamnă o problemă cam grea din punct de vedere material. Dorind să lucrez și eu ceva, ca să câștig oricît de puțini bani, tata a reușit să-mi găsească loc de muncă mulțumită domnului **Gheorghe Grósz**, care mi-a ajutat mult, angajîndu-mă ca secretar la Uniunea Românilor din Bichișciaba, unde mă simt nespuns de bine, mai ales că am contact permanent cu limba și naționalitatea română.

Mulțumirea lui Ștefan s-a oglindit și pe fața lui lină, printr-un zîmbet calm, care pare-mi-se ascunde și ceva dureros, care-i stăpînește sufletul...

– E. Bányai –

Întîlnire sportivă

Relațiile cu România devin în ultimul timp tot mai complexe, cuprinzînd tot mai multe sfere ale vieții culturale, economice, comerciale, administrative etc. În acest sens trebuie evidențiate, în plus, legăturile diferitelor organizații civile, asociații.

a disputat un meci amical cu echipa „Jamina” din reședința județeană. După un meci spectaculos, caracterizat de un elan tineresc, partida s-a încheiat cu rezultatul de 4:1 pentru echipa română. În timpul celor 90 de minute, tinerii din Beiuș

Pe această linie se înscrie și legăturile organizațiilor minorității române (autogovernare, asociație, uniune) din reședința județului Bichiș, Békéscsaba cu organizațiile din localitatea română Beiuș.

În această ordine de idei, în săptămîna trecută, la invitația autogovernării minoritare române din Békéscsaba, echipa de fotbal a juniorilor din Beiuș

s-au aflat permanent în atac, luînd în asalt poarta gazdelor încă din primele minute.

Beneficiind de ocazie, **Gheorghe Grósz**, președintele Autogovernării minoritare a purtat tratative cu conducătorii localității Beiuș, pe tema lărgirii relațiilor de prietenie și posibilitățile de colaborare în române locale viitor.

–j–

Cum am fost confundată cu un medic...

Dragi copii,

Hai, să vă povestesc ceva nostim ce mi s-a întâmplat săptămîna trecută, vizitînd colegii voștri de la Școala generală românească din Micherechi.

Intrînd prima dată în sala clasei întîi, m-au privit în față 25 de fețe, toate speriate.

– A venit o soră de ocrotire sau un medic? – s-au uitat la geanta mea neagră și uriașă. – Chiar acum vom primi injecție? – au întrebat-o pe doamna lor învățătoare. Am avut nevoie de câteva minute pînă i-am putut convinge cum că nici vorbă de așa ceva – eu le voi face doar o fotografie și le voi pune câteva întrebări despre școală. Pînă la urmă s-au liniștit, văzînd aparatul de fotografiat...

De aici drumul m-a dus în sala clasei a 3/A, unde elevii m-au primit cu întrebări asemănătoare: – Vom primi injecție? – Dar de ce credeți acest lucru? Am eu halat alb ca un

medic? – i-am întrebat, încercînd să-i conving cu zîmbetul meu cel mai convingător...

Și culmea culmelor! Ce credeți, care a fost prima întrebare, pe care mi-au pus-o elevii din clasa a 7-a, cînd am intrat la ei? Probabil că mi-ați zice cu toții într-un singur glas ceea ce mi-au zis colegii voștri din Micherechi: – Uite, a venit doamna doctor! Ce-o să fie acum?

Sărmanii copii! Nici prin vis nu mi-a trecut să-i sperii atît de mult. Am aflat ulterior că acum e „sezonul” unor vaccinări preventive. Iar dacă știam că data trecută la elevii din clasa a 7-a a făcut consultația medicală tocmai un medic, o doamnă blondă, sincer, aș fi intrat cu mîinile ridicate: Nu! Eu nu sînt medic și nu vă fac injecții!

Și ce bine că, după primele clipe pline de emoții și teamă, colegii voștri au putut răsufla: – A, nu e doar doamna ziaristă!

A. Radici

Correspondență

Sunt un student din România și am citit foaia dv.-tră. Mi-a plăcut și chiar îl cunosc pe fratele Petrică Găină din zona Oțelul Roșu, el era într-o revistă, la o nuntă în Micherechi.

După cum ați menționat că publicați anunțuri, vreau să vă spun că am și eu un anunț:

Pun la dispoziția celor interesați cartea „Creștinism și biserica creștină”, 134 pagini, preț: 1 dolar american.

Din cuprinsul cărții:

- scurt istoric despre creștinism;
- bisericile tradiționale;
- mișcări de reformă și reformatori;
- biserici neoprotestante și evanghelici;
- concluzii, anexe.

Adresa: ERWIN IOAN E-mail: erwin_ioan@hotmail.com

Le-am numărat alegând o zi de luni la întâmplare: pe programul MTV1 am aflat 7, pe programul RTL Klub 10, pe programul TV2 9. Cam atâtea filme seriale rulează pe micul ecran, în general, de luni până vineri. Și atunci încă nici nu am amintit de reluările și de serialele altor canale!

Canalele comerciale și-au câștigat telespectatori tocmai prin introducerea în programul lor a multimei miniserie și serialelor cu peste o sută de părți. Au reușit în scurt timp să „lipească” oamenii pentru ore lungi în fața micului ecran. O singură dată statistică: câte-un episod al serialului „Esmeralda”, după sondaje, a fost vizionat zilnic de cam 2 milioane de oameni!

De ce sînt atît de populare aceste seriale, multe sosite din țări și civilizații îndepărtate? Ce ne transmit? Ce ne-a lipsit din programele de pînă acum? În ce constă succesul enorm al acestora?

Sinceri să fim, trebuie să mărturisim: cu toții sîntem fascinați de câte-un serial! Și avem din ce alege! Se oferă serialuri polițiste cum ar fi „Comisarul Rex”, filme de fantezie științifică ca „Dosarele X” sau „Vizitatorul”, serialuri dintr-un anumit segment al vieții ca „Sunset Beach”, „Bogați și frumoși”, serialuri menite să atragă tineretul ca „Primul sărut”, serialuri de familie „Ferma unde trăim” sau „Vecinii” și blocul mare a filmelor braziliene, mexicane, venezueliene, peruviene.

Să fiu și eu sinceră: am avut un serial preferat, așteptînd tocmai să continue cîndva rulara noilor episoade. Este vorba de serialul american „Ally McBeal” (în rolul principal cu Calista Flockhart, care a primit premiul Emmy pentru interpretarea rolului), care ne-a călăuzit în lumea avocaților. Mi-a plăcut în primul rînd fiindcă acest teleroman s-a folosit de umor, de mijloacele de exprimare ale parodiei și toate ideile și întâmplările au fost rupte din viață. Episoadele au reușit să imite grotesc defectele umane și au izbutit să ne transmită ceea ce despre care de mult nu mai avem curajul să vorbim: credința în dragoste, în viața fericită trăită de cuplu. Și-apoi, în Ally McBeal s-au putut recunoaște femeile moderne, care își făuresc mai întîi cariera, și numai după aceea, în ultimul moment încearcă, în mod pripit, să-și pună la punct viața familială.

Ca să pot aduna la un loc mai multe păreri despre motivele popularității

Ar fi doar o lume visată?

acestor serialuri, am vizitat Clubul pensionarilor din Micherechi, condus de **Iulia Hegedűs**, ca să-și spună părerea și alții.

„Cred că conducătorii emisiunii TV2 și-au propus să ne câștige tocmai pe noi, vîrstnicii, prin alegerea unor teme și eroi cu care putem plînge și rîde împreună.

„Noi, pensionarii, avem timp suficient să cunoaștem aproape toate serialurile, putem chiar să ne împărțim timpul și treburile de lîngă casă conform rîndirii filmelor. Nu ne grăbim niciodată și redactorii au ales timpul cel mai favorabil pentru transmiterea acestor serialuri.”

Apar foarte multe situații din viața reală, care sînt cunoscute și de noi, de ex., în serialul „Luz María” evocarea lumii de slugi, lume azi deja dispărută.”

„Începînd de la ora 15.00 pînă seara tîrziu urmează unul după altul serialurile, iar dacă nu reușim să vizionăm programul din după-masa respectivă, cu puțin noroc, putem vedea eroii preferați în timpul reluării.”

„Aceste filme seriale romantice, unde cei buni câștigă, cei răi sînt pedepsiți – deci totul se întîmplă precum ne-am dori în viața reală – au fost pregătite mai mult pentru noi, femeile, deși sînt și bărbați care, în secret sau cu coada ochiului, mai trag spre micul ecran... Sînt niște eroi, mă gîndesc la actorii din serialul maghiar „Vecinii” (Szomszédok) pe care îi cunoaștem din tinerețe și care îmbătrînesc odată cu noi, au probleme asemănătoare cu cele ale noastre. Prin viața lor se oglindește viața noastră de toate zilele.”

„O ții mînt pe Rahela din „Secretele nisipului” (A homok titkai), cît de rea a fost, ce rău s-a purtat cu soră-sa Rut? Aceste filme venite din Brazilia, Mexico, Peru sînt mai apropiate de noi ca cele din SUA, unde totul se învîrtește în jurul banilor și cuceririi puterii, pînă cînd aici întîlnim sentimente profunde, sentimente clare, cu care ne putem identifica.”

„Poate că unele dintre aceste filme par naive și siropoase, dar ne-am săturat de crime, de ură: acestea deja ne înconjoară și ne amărăsc viața zilnică reală. Aș aminti două serialuri care-mi plac. Unul e cel care arată viața unei familii de la „sălaș”, de la o fermă din care oricine poate să învețe ce trebuie să faci ca să menții o familie, să păstrezi pacea și înțelegerea din familie. Celălalt serial, „Medicul de la munte” (Hegyi doktor) este german și ne duce pe plaiuri frumoase, pitorești, unde nu vom ajunge niciodată. Totodată putem sur-

prinde cum se străduiesc oamenii care trăiesc acolo să-și înfrumusețeze casa, curtea, satul și țara. Așa putem încerca și noi să ne plantăm țara cu mușcate în ferestre.”

„Noi trăim la sat și avem destule posibilități să discutăm unii cu alții, să ne vizităm neamurile, să deschidem oricînd poarta vecinului. Dar mulți vîrstnici de la orașe trăiesc singuratici. Pentru ei aceste filme pot însemna o adevărată mîngîiere sufletească. Ei primesc impulsuri să continue cu gîndul câte-o întâmplare, petrecîndu-și astfel mai ușor timpul.”

„Există însă și o altă latură despre care încă nu am vorbit. Mă gîndesc la acel adevăr că televizorul este una dintre cele mai mari descoperiri ale secolului XX. Are puterea de a educa, de a duce oamenii în oricare colț al lumii. În același timp, tocmai acest aparat a și despărțit oamenii unul de altul. Am devenit mai leneși, indolenți să ne căutăm unul pe altul, am devenit mai nepăsători și uneori cînd întîmpinăm probleme, ne mai refugim în fața televizorului, în lumea acestui miracol.”

Eu aș aminti și de o altă putere pe care o constituie televizorul: poate să influențeze omul în măsură nemaipomenită. Să aduc două exemple, firește pe tema serialurilor, care ne-au dumerit. Cine a uitat oare întâmplarea de necrezut din țara noastră, cînd cineva a inițiat colecționarea unei donării pentru eliberarea sclavei Isaura din serialul „Soarta unei sclave” (Rabszolgasors). Al doilea exemplu se leagă de serialul american „Dallas”. Acolo s-a întîmplat că regizorii, în urma revoltei telespectatorilor, au fost nevoiți să-l reînvie pe unul dintre personajele-cheie, pe Bobby Ewing (care la un moment dat a fost ucis).

După toate acestea, mă joc cu gîndul: ce rezultate ar putea obține televizorul în reclădirea normelor etice destrămate, în educarea generațiilor, dacă ar fi consacrat, pe cît se poate de mult, fenomenelor nobile, drepte și bune! Chiar și prin povestirea unor astfel de „povești” naive, ca serialurile sud-americane, unde nu se trag atîtea focuri de pușcă și revolver, nu se vorbește dur sau obscen, nu bîntuie nemotivat violența, ci pur și simplu ne cade bine să mai credem că aceasta este realitatea.

În serialuri se oglindesc temerile și o lume visată de majoritate din oricare etapă istorică.

— anra —

„Luz María”

„Dosarele X”

„Esmeralda”

M-am născut, am copilarit și am trăit pînă la vîrsta de 25 de ani, într-un sat vechi românesc din Banat, în imediata apropiere a unui sat unguresc. Cele două localități erau despărțite doar de linia ferată. În amintirea mea, această vecinătate se păstrează ca o simplă juxtapunere în spațiu, dar nu ca o conviețuire. În satul unguresc existau vreo cinci prăvălii și o cooperativă bine aprovizionată. Consătenii mei le frecventau pentru a-și cumpăra cele necesare. „Unde te duci? – Mă duc la unguri, la duclean!” Cam la afit se reduceau relațiile dintre cele două comunități. Și de o parte și de cealaltă te împingea bariera unui „noli me tangere” nerostit, dar simțit. Tîrziu, ascultînd muzică de Béla Bartók, mi se părea că mă află în satul vecin unguresc și în același timp, în satul meu natal. Muzica lui Bartók m-a făcut să cred că există punți nevăzute între noi și unguri, în pofida tribulațiilor istorice.

Destinul i-a plasat pe români, maghiari și germani în același spațiu, dar istoria i-a mînat pe căi paralele. Acest paralelism istoric a dat naștere unor identități ermetice. Desigur, istoria n-a putut împiedica influențele reciproce, dar acestea n-au atins stratul adînc al identităților. Românul ardelen se aseamănă oare mai mult cu maghiarul ardelen și cu germanul ardelen, decît cu românul „de dincolo”? Sau putem susține că maghiarul ardelen este mai apropiat de românul ardelen și de germanul ardelen, decît de maghiarul din Câmpia Panonică? Răspunsul la ambele întrebări este unul singur: Nu! Ideea unui „homo transilvanicus” care inflamează unele spirite, de o parte și de alta, este o ficțiune. Mai degrabă putem vorbi despre un „homo transilvanicus hungaricus”, un „homo transilvanicus germanicus” și desigur un „homo transilvanicus valachicus”.

Influentele reciproce au pus doar cîteva accente asupra tabloului de ansamblu al acestei provincii istorice.

Pentru românii din Transilvania, identitatea s-a definit multe secole prin apartenența la confesiunea răsăriteană și prin cantonarea într-o tradiție statică, alcătuită din obiceiuri arhaice. Această formulă era însă echivocă. Ea îi diferenția pe români de lumea catolică și mai apoi, de cea protestantă, în speță, de germani și maghiari, dar îi menținea

într-un raport ambiguu cu lumea slavă. În identitatea noastră am cuprins un element esențial – ortodoxia – element care aparține în egală măsură și altor popoare din Sud-Estul Europei. Abia în secolul al XVIII-lea, românii ardeleni au derivat identitatea lor din ideea latinizată, o idee restrictivă, în spațiul în care ne aflăm și totodată dinamică. Ea ne-a delimitat clar de celelalte popoare din jur și i-a apropiat pe românii de dincoace și de dincolo de Carpați, contopindu-i într-o unitate de simțire și acțiune.

În ceea ce-i privește pe maghiarii din Transilvania, identitatea lor s-a plămădit din sentimentul apartenenței la o istorie mare. Prestigiul european multiseclar al regalității și nobilimii maghiare s-a răsfrînt asupra sufletului poporului de jos. Nepoții și strănepoții iobagilor maghiari s-au simțit copartăși la acel trecut într-adevăr glorios. Coborîrea lor de la rangul de națiune dominantă, la statutul de minoritate, în cadrul statutului național român, le-a provocat o frustrare greu de suportat. Pe de altă parte, românii și-au consumat euforia marii împliniri cu o ostentație ce i-a făcut pe maghiari să se retransereze imaginar în acel trecut istoric glorios, ca într-un „paradis pierdut”.

Identitatea maghiarului de ieri și de azi nu poate fi concepută fără această componentă nostalgică. Recursul la istorie dă însă naștere adeseori unor monștri, deoarece el poate legitima orice pretenție și poate alimenta orice vis.

Maghiarii ardeleni își aduc aminte de acea „epocă de aur” (titlul unui capitol din acea mult hulită „Istorie a Transilvaniei”, editată de Academia de Științe Maghiară) a Principatului Transilvaniei, de unde rețin ideea de toleranță religioasă, o floare rară în Europa de atunci. Dar dacă maghiarii aleg luminile acelui timp, românii rețin numai umbrele. A face însă apel la o structură de tip medieval este o încercare sortită eșecului, pentru simplul motiv că istoria este ireversibilă. În viitor nu putem construi nimic pe trecutul nostru. Trecutul este mort. El trebuie îngropat definitiv în cărțile de istorie. Românii nu pot arboră la nesfîrșit steagul unei revanșe față de trecut, iar maghiarii nu se mai pot prevala de un trecut care susține un sentiment mult prea accentuat al diferenței și al separării. Aceasta nu înseamnă că maghiarii trebuie să-și piardă iden-

Am citit în „ARADUL CULTURAL”, Arad, iunie 1999

Despre români, maghiari și germani

Coexistență sau conviețuire?

ARADUL CULTURAL
PERIODIC AL INSPECTORATULUI PENTRU CULTURĂ AL JUDEȚULUI ARAD

DESPRE IDENTITĂȚI

ARAD, iunie 1999

titatea, cred doar că ei trebuie să-și remodeleze pe coordonatele viitorului, după cum și românii trebuie să facă același lucru. În fond, care este identitatea maghiarului de azi din România? Dar tot așa pot să mă întreb, care este identitatea românului de azi? Și românii și ungurii au trecut prin același iad comunist. Regimul comunist a provocat o adevărată alienare a ființei umane, nimicindu-i reperele și temeiurile. Maghiarii se plîng că național-comunismul ceaușist i-a supus unui proces de deznaționalizare, dar nu-i mai puțin adevărat că însăși identitatea poporului român a fost atacată cu înverșunare. Oare ce a însemnat acel „om nou” preconizat de programul partidului comunist decît transformarea poporului român într-o masă amorfă, lipsită de identitate? Privind azi, în jurul meu și observînd cu atenție manifestările, comportamentul și reacțiile celor ce și spun românii, mă întreb de multe ori, cu spaimă: oare acesta este poporul român? Sîntem atît de departe de acel „român minoritar”, cu care ne place atît de mult să ne lăudăm! Identitatea nu este un simplu fapt de sînge și de lim-

bă. De altfel, sîngele ne leagă mai degrabă de zoologie, decît de ființa etnică. Identitatea este o formă de alcătuire spirituală complexă – spune Berdiaev – dar ea este totodată un produs istoric, iar nu un dat imuabil. Identitatea opune rezistență timpului, dar totodată se remodelează, absorbînd noi elemente și restructurînd pe cele vechi. Într-un asemenea moment ne aflăm acum. Românii și maghiarii din România sînt în situația de a-și reconstrui identitatea, în funcție de vocația lor europeană. Aceasta înseamnă o nouă percepție despre ei înșiși și propriul lor viitor. Deocamdată maghiarii își clamează teama de a nu-și pierde identitatea, în condițiile actuale ale statului național român. M-am întreb de multe ori, cum se face că germanii din România n-au manifestat nicodată o asemenea teamă? De ce nu li s-a părut că formula statului național român le-ar periclita identitatea? În anii studenției mele clujene i-am pus această întrebare colegului și prietenului meu Ingmar Brandsch, nepotul celui care a prezidat adunarea sașilor de la Mediaș, în 8 ianuarie 1919. Răs-

punsul lui nu l-am uitat. Iată-l: „Ceea ce ne deosebește de maghiari este că noi, germanii, am știut să fim buni cetățeni români fără să credem că prin aceasta am înceta să mai fim buni germani”.

Populația germană a trăit alături de noi, în burgurile și statele sale puternice, la altitudinea unei conștiințe de sine ce o făcea intangibilă. Îmi amintesc ce mîndru era Ingmar de Mediașul său natal și de toate orașele săsești care au dat denumirea germană a Transilvaniei: „Siebenburgen”. În conștiința de sine a germanilor din România a intrat ideea misiunii lor civilizatorii în Răsăritul Europei. De la pătura intelectualilor și pînă la ultimul țăran, germanii jucau rolul unor agenți al unui anumit tip de civilizație occidentală. De aceea, politețea admirabilă pe care o aveau în raporturile cu noi conținea o notă aproape insesizabilă de condescendență. Ei au plecat din România nu pentru că își simțeau amenințată identitatea, ci pentru că în cadrul din ce în ce mai rigid al economiei socialiste, rolul lor în promovarea unei munci performante a fost treptat anulat. Germanii s-au retras în „Vaterland” răspunzînd parcă unei misterioase chemări.

Privind viața celor trei neamuri principale din Transilvania de-a lungul timpului, observația mea făcută în adolescență, în satul meu românesc, vecin cu cel unguresc, dobîndește o întărire dureroasă. Am trăit unii lîngă alții, dar nu am „conviețuit”, în plinul înțeles al cuvîntului.

Altfel spus am folosit fiecare în mod separat același spațiu transilvan, dar nu împreună. Am „coexistat” doar, uitîndu-ne chiorîș unii la ceilalți. Și dacă oamenii pot pleca de pe acest pămînt – așa cum au procedat evreii și germanii, dar și mulți români – pămîntul de sub picioarele noastre nu poate pleca nicăieri. Nu ne rămîne decît să ne înțelegem mai bine unii pe alții aici. Comprehensiunea ne va face nu să excludem, ci să armonizăm identitățile. Ne cunoaștem noi cu adevărat? În timpul unei convocări militare pe care studenții de la Universitatea „V. Babeș” o efectuau împreună cu cei de la „Bolyai”, l-am întreb pe premiul de la Facultatea de Filologie Maghiară, ce știe despre literatura română? Mi-a răspuns: „Nimic!” – „De ce?” – am insistat eu. – „Pentru că este o literatură minoră!” – „De unde știi, dacă n-ai citit nimic din ea?” – Dar

tu ce ai citit din literatura maghiară?” – mi-a răspuns el și mi-a întors spatele. Într-adevăr, citim noi literatura maghiară? Citim cărțile scriitorilor maghiari din România? Cunoaștem aportul maghiarilor la cultura și civilizația din Transilvania? Și mai ales, vom fi în stare să facem pașii necesari unii spre ceilalți? Tatăl meu era preot în satul copilăriei mele. Cînd treburile îl mîneau în satul unguresc vecin, îl vizita întotdeauna pe pastorul reformat. În schimb, pastorul nu i-a întors niciodată vizita. Mai tîrziu, întrebîndu-l de ce făcea acele vizite, tatăl meu mi-a răspuns: „Cineva trebuie să înceapă!” Eu mă plictisiam îngrozitor în timpul acelor vizite. Conversația se purta în limba maghiară, iar eu nu înțelegeam nimic. Pastorul își dădea seama și atunci scotea dintr-un sertar niște bomboane pe care mi le întindea cu un zîmbet stingerit.

Pastorul vorbea prost românește, în schimb tata vorbea perfect limba lui Ady. Făcuse o parte din școala primară și liceul în limba maghiară. Maghiarii de azi fac mult caz de limba maghiară, considerînd-o principala componentă a identității lor. Pe de altă parte, românii foarte români îi învinuiesc pe maghiari că nu știu și nu vreau să învețe limba statului.

Uităm însă un lucru: că trebuie să ne străduim să-i facem pe maghiari să simtă că acest stat este cu adevărat și al lor! Arătîndu-le pumnii de fiecare dată cînd ei cer ceva ce ni se pare că atinge dreptul nostru de proprietate exclusivă asupra statului, nu facem decît să-i aruncăm din nou într-un Ev Mediu imaginar, înlocuind totodată statul de drept cu peștera.

Nu avem nici o altă șansă decît aici, acum și împreună. Deocamdată – și în pofida unor înjghebări supranaționale – Europa continuă să fie un spațiu al națiunilor. În interiorul acestei Europe, statul național român poate oferi cadrul propice unei dezvoltări multiculturale și multiidentitare. Cu o condiție: să uităm trecutul și să construim împreună democrația modernă. Aceasta depinde numai de noi cei care ne-am născut pe acest capăt de pămînt numit ROMÂNIA.

Horia Medeleanu

(Acest text a fost citit la Simpozionul internațional interdisciplinar

„Minoritățile între identitate și integrare”, Arad, 22 aprilie 1999.)

Programul
MTV1Az MTV
műsora

November 1. hétfő

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér 9.05 Bor és hatalom (spanyol sorozat) 10.00 A pampák királya (brazil sorozat) 11.10 Erdészház Falkenau (német sorozat) 12.00 Hírek 12.30 Hírmagazin 13.00 Nemzetiségi magazinok (cigány, szlovák) 13.58 Hírek 14.05 Szenzáció (kanadai sor.) 14.50 MC (ism.) 14.58 Hírek 15.00 A homok titkai (brazil sorozat) 15.30 Játsszunk Bábszínház! 15.58 Hírek 16.00 Pillangósziget (ausztrál sorozat) 16.30 Kaliforniai álom (amerikai sor.) 16.58 Hírek 17.00 A tenger magazinja 17.30 Maradj velünk! 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 Megoldás 2000 18.35 Időkerék 18.30 Szerencsepercek 19.00 Mindent a szerelemért (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 A látogató (amerikai sorozat) 20.45 112 21.20 Ugye, kicsit ismerős? 21.50 Hatvan VOLT 22.00 Híradó 22.05 Aktuális 22.30 Magyar Szalon 23. TS 23.50 Bank utca.

November 2. kedd

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.05 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.00 A bábú (lengyel sorozat) 11.10 Erdészház Falkenau (német sor.) 12.00 Hírek 12.30 Hírmagazin 13.00 Nemzetiségi magazinok (szlovén, német) 13.58 Hírek 14.05 Szenzáció (kanadai sorozat) 14.50 MC (ism.) 14.58 Hírek 15.00 A homok titkai (brazil sorozat) 15.30 Tizenhat 15.58 Hírek 16.00 Pillangósziget 2. 16.30 Kaliforniai álom (am. sorozat) 17.00 A tenger magazinja 17.30 Katolikus krónika 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 THÉMA 18.25 Időkerék 18.30 Vakáción a Mézga család 19.00 Mindent a szerelemért (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 Vízi zsaruk (ausztrál sorozat) 20.45 Telemázi 21.20 Koffer 22.00 Híradó 22.05 Aktuális 22.30 Szabad Verseny 23.00 TS. 23.50 Bank utca.

November 3. szerda

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.05 Bor és hatalom (sp. sor.) 10.00 A bábú (lengyel sorozat) 11.10 Erdészház Falkenau (német sor.) 12.00 Hírek 12.30 Hírmagazin 13.05 Nemzetiségi magazinok (horvát, román) 13.58 Hírek 14.05 Kék ég légitársaság (ausztrál tévéfilmsorozat) 14.58 Hírek 15.00 A homok titkai (brazil sor.) 15.30 Kukori és Kotkoda 15.40 Játékos bestiárium 15.58 Hírek 16.05 Pillangósziget 16.30 Kaliforniai álom (amerikai sorozat) 16.58 Hírek 17.00 A tenger magazinja (fr. sor.) 17.30 Temetni – méltósággal 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 THÉMA 18.25 Időkerék 18.30 Ki marad a végén? 19.00 Mindent a szerelemért (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 Önök kérték 20.35 TS 22.45 Híradó 22.50 Aktuális 23.15 TS. 00.5 Bank utca.

November 4. csütörtök

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.05 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.00 A bábú (lengyel sorozat) 11.10 Erdészház Falkenau (német sorozat) 12.00 Hírek 12.30 Hírmagazin 13.00 Együtt 13.58 Hírek 14.05 Kék ég légitársaság 14.58 Hírek 15.00 „Emlékezés napja” 15.30 Kisokos 15.58 Hírek 16.00 Pillangósziget 16.30 Kaliforniai álom (amerikai sor.) 16.58 Hírek 17.00 A tenger magazinja 17.30 Útmutató 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 THÉMA 18.30 Időkerék 18.30 Ki marad a végén? 19.00 Mindent a szerelemért (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 Szomszédok 20.30 A halálraítélt (magyar film) 22.00 Híradó 22.05 Aktuális 22.30 Panoráma 23.00 Emlékezés és tiszteletadás 0.10 Bank utca.

November 5. péntek

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér 9.05 Bor és hatalom (spanyol sorozat) 10.00 A bábú (lengyel sorozat) 11.10 Erdészház Falkenau (német sor.) 12.00 Hírek 12.30 Hírmagazin 13.00 Körzeti híradók 13.58 Hírek 14.05 Kék ég légitársaság 14.58 Hírek 15.00 A homok titkai 15.35 Erdőjárók 15.58 Hírek 16.00 Pillangósziget 16.30 Kaliforniai álom 16.58 Hírek 17.00 A tenger magazinja 17.30 Szentföldi szent helyek ünnepe 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 THÉMA 18.25 Időkerék 18.30 Ki marad a végén? 19.00 Mindent a szerelemért (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 TS 22.10 Híradó 22.15 Aktuális 22.35 Twin Peaks 23.25 Gary Burton.

November 6. szombat

5.45 Agrárvilág 7.05 Aranyfűst 8.00 Jó reggelt adj, Istenem! 8.05 Te jössz! 10.00 Hol-Mi? 10.30 Egyűrdűk 11.00 Ablak 12.00 Hírek 12.05 Szellők szárnyán 12.40 Visszatérés Edenbe (ausztrál sorozat) 13.30 Poli Tour 14.00 Háló 14.30 Delta 15.00 Zenebutik 16.00 A Századunk Műhelyéből 16.20 1100 év Európa közepén 16.50 TS 18.55 Időkerék 19.00 Lottóshow 19.20 Időkerék 19.30 Híradó 20.00 Szesélyes évszakok 21.00 IQ Casino 21.45 Körtánc az idő dallamára (angol sorozat) 23.35 A Kék angyal (német film).

November 7. vasárnap

6.00 Agrárvilág 6.20 „Így szól az Úr!” 6.30 Mackó apó meséi 8.25 Vasárnapi sziget 10.30 Mosoly a javából 11.30 Püder 12.00 Hírek 12.05 A jövő Magyarországon 12.35 Visszatérés Edenbe (ausztrál sor.) 13.25 A Killimandzáró hava (amerikai film) 15.15 Örömhír 15.40 Kicsinyek az élet iskolájában (angol film) 16.35 Emiliy (kanadai sor.) 17.25 Időkerék (angol sor.) 17.30 Bűvös hatos 17.55 TS – Gó! – PNB-mérkőzések összefoglalója 19.00 7 óra 20.00 Rögtön! 1-2. Vámos Miklós műsora 21.25 A szörnyeteg (olasz-francia film) 23.15 Segélykoncert Sítken '99.

Programul
TV2A TV2
műsora

6.10 Faluvilág 6.25 Aerobik Norbival 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Friderikusz (ism.) 10.20 Autószalon 2000 (ism.) 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Divatshow 11.45 Kiskedvencek klinikája 12.10 Édes hármásban (fr. vígjátéksorozat) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Sógun (am. sor.) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Szuper csapat (amerikai kalandfilm-sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Samantha (venezuelai sor.) 17.40 Luz María (perui sorozat) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sorozat) 20.00 Tűzsvatag (német-olasz sorozat) 21.45 Jó estét, Magyarország! 22.30 Kettesben 23.15 Színpék 24.00 Életvitel az Interneten 0.40 Vers éjjél után.

6.10 Faluvilág 6.25 Aerobik Norbival 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Szörmentén 9.50 Adrenalin 10.20 Segíts magadon! 10.50 Közvetlen ajánlat 11.45 Airport (angol dokumentumfilm) 12.10 Édes hármásban (fr. sor.) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Sógun (amerikai kalandfilm-sorozat) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Szuper csapat (amerikai kalandfilm-sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Samantha (venezuelai sor.) 17.40 Luz María (perui sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sorozat) 20.00 Forró nyom 20.50 JAG – Becsületbeli ügyek (am. sor.) 21.45 Jó estét, Magyarország! 22.30 Tűzriadó (német sorozat) 23.25 Esküdt ellenségek (amerikai sor.) 0.20 Tudomány az Interneten 1.00 Vers éjjél után.

6.10 Faluvilág 6.25 Aerobik Norbival 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Baba Mama magazin 9.50 Zoom (ism.) 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Életvitel az Interneten 11.55 Follow me 12.10 Édes hármásban (fr. sor.) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Sógun (amerikai kalandfilm-sorozat) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Szuper csapat (amerikai kalandfilm-sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Samantha (venezuelai sor.) 17.40 Luz María (perui sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sorozat) 20.25 Rex felügyelő (osztrák-német sor.) 21.20 Esti Broadway 22.00 Jó estét, Magyarország! 22.30 Az utolsó telefonhívás (amerikai film) 0.10 Kultúra az Interneten 0.45 Vers éjjél után.

6.10 Faluvilág 6.25 Aerobik Norbival 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Airport (angol dokumentumfilm-sor.) 9.50 Kiskedvencek klinikája 10.20 Hurrá, utazunk! (ism.) 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Kultúra az Interneten 11.55 Follow me 12.10 Édes hármásban (fr. sor.) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Ragyogó napfény (francia kalandfilm) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Szuper csapat (amerikai kalandfilm-sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Samantha (venezuelai sor.) 17.40 Luz María (perui sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sorozat) 20.00 Friderikusz Osztyálytalálkozó 21.45 Jó estét, Magyarország! 22.30 Sport, politika – Olimpia (ausztrál dok.-film) 23.40 Magyarország holnap 0.15 Vitézek harca 0.45 Vers éjjél után.

5.55 Faluvilág 6.25 Aerobik Norbival 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Divat Show 9.50 Magyarország holnap 10.20 Follow me 10.45 Fő az egészség 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Tudomány az Interneten 12.10 Édes hármásban (fr. sor.) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Összetört álmok (amerikai film) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Szuper csapat (amerikai kalandfilm-sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Samantha (venezuelai sor.) 17.40 Luz María (perui sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sorozat) 20.00 Dárdó 21.45 Jó estét Magyarország! 22.30 Szesélyes éjszakák. Autószalon 2000 (autósmagazin) 23.00 Apám White Wood (amerikai film) 1.00 Vörös cipellők (amerikai erotikus film).

6.00 Gyökereink 6.30 Repülő ház 7.00 TV2 Matiné 9.00 Cartoon Network 11.00 Partytévő 14.30 Csillagközi szökevények (amerikai sci-fi sor.) 15.30 Sabrina, a boszorkány (am. vígjátéksorozat) 16.00 Jó barátok (amerikai vígjátéksorozat) 16.30 Dawson és a haverok (amerikai sorozat) 17.30 Herkules (amerikai fantasztikus sorozat) 18.30 Tények 19.00 Rosalinda (mexikói sorozat) 20.00 Harmadik iker (német akciófilm-sorozat) 21.45 Nincs kiút (amerikai akciófilm) 23.45 Y-akták (kanadai misztikus sorozat) 0.20 Titokzatos játékok (amerikai erotikus film).

6.00 Reggeli gondolatok 6.30 Állatker a háztsákbán 7.00 TV2 Matiné 9.00 Cartoon Network 11.00 Parker Lewis sohasem veszít (amerikai ifjúsági vígjátéksorozat) 11.30 Gimi-dili (amerikai ifjúsági sor.) 11.55 Hurrá, utazunk! 12.25 Vad világ (természetfilm-sor.) 13.25 Friderikusz Osztyálytalálkozó (ism.) 15.15 MacGyver (amerikai krimisor.) 16.10 Szuper csapat (amerikai kalandfilm-sorozat) 17.05 Mission Impossible – Az akciócsoporthoz (angol akciófilm-sorozat) 18.00 Napló 19.00 Rosalinda (mexikói sorozat) 20.00 Harmadik iker (német akciófilm-sor.) 21.45 Friderikusz: Szubjektív 22.45 Gó! Gó! Gó! 23.30 Jubileum (Csehov-egyfelvonások) 1.40 Forró nyom (ism.) 2.30 Vers éjjél után.

Programul
RTL KlubRTL Klub
műsora

6.00 Országgház (ism.) 6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Élettér (ism.) 9.15 Recept Klub (ism.) 9.30 Superman legújabb kalandjai (am. sor., ism.) 10.20 Barátok közt (sor., ism.) 10.45 Top Shop 11.15 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 12.10 Titkok és szerelmek (ism.) 12.55 Mire gondolkod? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Top Shop 13.55 Klip Klub 14.20 Az első csók (fr. sor.) 14.50 A második csók (fr. sor.) 15.20 Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 16.05 Dallas (am. sor.) 16.50 Mire gondolkod? 16.55 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.50 Mire gondolkod? 17.55 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt (magyar sorozat) 20.00 Cobra 11 (német sor.) 20.55 Helyszíni szemle (bűnügyi magazin) 21.45 Este (hírmagazin) 22.20 Brooklyn South (am. sor.) 23.10 A mi huszadik századunk (angol dokumentumfilm-sor.) 0.10 Pont hu 0.35 Fókusz (ism.) 0.55 Divatklip.

6.00 Antenna (ism.) 6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Élettér (ism.) 9.15 Recept Klub (ism.) 9.30 Superman legújabb kalandjai (am. sor., ism.) 10.20 Barátok közt (sor., ism.) 10.45 Top Shop 11.15 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 12.10 Titkok és szerelmek (ism.) 12.55 Mire gondolkod? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Top Shop 13.55 Klip Klub 14.20 Az első csók (fr. sor.) 14.50 A második csók (fr. sor.) 15.20 Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 16.05 Dallas (am. sor.) 16.50 Mire gondolkod? 16.55 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.50 Mire gondolkod? 17.55 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt (magyar sorozat) 20.00 Csúsz 20.55 Vészhelyzet (am. sor.) 21.45 Este (hírmagazin) 22.40 MMM (Mi? Mennyi? Miért?) 23.15 Holdvénny a csatorna felett (francia film) 1.25 Fókusz (ism.) 1.45 Divatklip.

6.00 A Dunánál 6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Élettér (ism.) 9.15 Recept Klub (ism.) 9.30 Superman legújabb kalandjai (am. sor., ism.) 10.20 Barátok közt (sor., ism.) 10.45 Top Shop 11.15 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 12.10 Titkok és szerelmek (ism.) 12.55 Mire gondolkod? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Top Shop 13.55 Klip Klub 14.20 Az első csók (fr. sor.) 14.50 A második csók (fr. sor.) 15.20 Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 16.05 Dallas (am. sor.) 16.50 Mire gondolkod? 16.55 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.50 Mire gondolkod? 17.55 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt (magyar sorozat) 20.00 Paula és Paulina (mexikói sor.) 20.50 Nagyfesztélyesség 21.45 Este (hírmagazin) 22.35 Öreglányok (am. sor.) 23.05 Dóra mozija 23.35 Bűnvadászok (am. sor.) 0.25 Fókusz (ism.) 0.45 Divatklip.

6.00 Pont hu (ism.) 6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Élettér (ism.) 9.15 Recept Klub (ism.) 9.30 Superman legújabb kalandjai (am. sor., ism.) 10.20 Barátok közt (sor., ism.) 10.45 Top Shop 11.15 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 12.10 Titkok és szerelmek (ism.) 12.55 Mire gondolkod? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Top Shop 13.55 Klip Klub 14.20 Az első csók (fr. sor.) 14.50 A második csók (fr. sor.) 15.20 Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 16.05 Dallas (am. sor.) 16.50 Mire gondolkod? 16.55 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.50 Mire gondolkod? 17.55 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt (magyar sorozat) 20.00 Zsoldos katona (olasz vígjáték) 21.45 Este (hírmagazin) 22.35 Autómánia (autósmagazin) 23.05 Mindent megmutatunk (fr. vígjáték) 0.55 Fókusz (ism.) 1.20 Divatklip.

6.00 Ünneptárlat 6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Élettér (ism.) 9.15 Recept Klub (ism.) 9.30 Superman legújabb kalandjai (am. sor., ism.) 10.20 Barátok közt (sor., ism.) 10.45 Top Shop 11.15 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 12.10 Titkok és szerelmek (ism.) 12.55 Mire gondolkod? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Top Shop 13.55 Klip Klub 14.20 Az első csók (fr. sor.) 14.50 A második csók (fr. sor.) 15.20 Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 16.05 Dallas (am. sor.) 16.50 Mire gondolkod? 16.55 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.50 Mire gondolkod? 17.55 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt (magyar sorozat) 20.00 Koóstoló (show-műsor) 21.45 Este (hírmagazin) 22.25 A 99-es alakulat (amerikai film) 0.20 Erotikus fantáziák 0.45 Fókusz (ism.) 1.05 Divatklip.

6.30 Ünneptárlat (ism.) 7.00 Kölyökklub 10.50 Csörre töltve 11.25 Mire gondolkod? 11.30 Ausztrál expressz (ausztrál sor.) 12.25 Kedvenc 12.55 Mire gondolkod? 13.00 Hírek 13.10 Pepsi Music Chart 14.10 Galla-mappa 14.35 Extralarge (olasz krimisorozat) 16.25 Így készült: Mocskos zsaruk 16.35 SeaQuest Dsv – A mélység birodalma (amerikai sor.) 17.30 Várom a párom 18.30 Híradó 18.50 Fókusz plusz 19.10 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 20.00 Támad a Mars (amerikai sci-fi vígjáték) 21.55 Heti Hetes 22.55 Híradó 23.10 Mesék a kriptából (am. horrorsorozat) 23.40 Életveszélyben – Hétköznapi hősök 0.40 Beavis és Butthead 1.05 Fókusz plusz 1.25 Divatklip.

6.30 Ez nem boszorkányság! (francia ismeretterjesztő sor.) 7.00 Kölyökklub 10.50 Csörre töltve 11.25 A Sagala titka (lengyel kalandfilm-sor.) 11.55 Mire gondolkod? 12.00 A világ körül Michael Palin (angol dokumentumfilm-sor.) 12.55 Mire gondolkod? 13.00 Hírek 13.10 Autómánia (ism.) 13.40 Az X-rejték hely (amerikai családi kalandfilm) 15.35 Acapulco akciócsoporthoz (amerikai sor.) 16.30 2x2 néha sok(k) (amerikai vígjátéksorozat) 17.00 Jesse (am. komédiássorozat) 17.30 Drágám, a kölykök már megint összemertek (am. vígjátéksor.) 18.30 Híradó 18.50 Akták 19.10 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 20.00 Lángoló jég (amerikai akcióvígjáték) 21.50 Igaz történetek: Mint üzött vadak (amerikai film) 23.35 Híradó 0.10 Országgház 0.40 A világ körül Michael Palin (angol dokumentumfilm-sor., ism.) 1.35 Akták (ism.) 2.00 Divatklip.

Programul
TV RomâniaA Román
TV műsora

6.00 Matinal național 8.00 TVR Iași 9.00 Art-Mania (R) 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.00 Rock la miezul nopții 12.00 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 CiberFan. Viața la țară 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Scena 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 O vedetă... cu cîntece 16.30 Cuvînt pentru necuvîntătoare 17.00 Corect! 17.05 Jumătătea ta 18.00 Avangardieră 18.05 Serial. Sunset Beach 18.55 Amintiri din secolul 20 19.00 Jurnal 20.00 Serial. Doi băieți, o fată și o pizzerie. 20.25 Știrile de sîmbătă asta 20.55 Culise. Magazin de reportaje și interviuri 21.40 Serial. Omul de nicăieri. 22.25 Jurnalul de noapte 22.40 Film. Invazie mortală.

6.00 Serial (R). Doi băieți, o fată și o pizzerie 6.30 Știrile de sîmbătă asta (R) 7.00 Serial. Povești de adormit copii 8.00 Desene animate 9.00 Cartea de folclor 9.30 Vă place filmul? 10.00 Art-Mania. Spații recuperate 11.00 Garantat 100%! 12.00 Acum poți afla... 12.30 Lumea și noi 13.00 Arca... Marinei... În dilemă 15.00 Război împotriva mafiei 15.25 Rugby 18.00 Perechea potrivită! 18.30 Serial. Carol și compania 19.00 Jurnal 19.30 Surprize, surprize... 21.30 Serial. Dr. Quinn 22.20 Jurnal 22.25 Săptămîna sportivă 22.35 Film. Proiect.

6.00 Ceasul deșteptător... 7.00 Universul Credinței 8.00 Desene animate. Ursulețul Winnie 8.30 Kiki Riki Miki. Magazin pentru copii 10.00 Viața satului 11.30 Tezaur folcloric 12.30 De Luni pînă Duminică 13.15 Videomagazin 15.00 Serial. Lumea bărbatilor 15.25 Auto club 15.50 Rugby 17.55 Tragerile Loto Special 6/49 și Noroc 18.00 Joc 18.30 21. Prezintă Ștefan Bănică jr. 19.00 Jurnal 19.25 Duminica sportivă 19.50 Zodia VIP 20.50 Film. Familia Flinstones 22.30 Jurnal 22.25 Pe față 24.00 Pariul Trio.

11.00 Surprize, surprize (R) 13.00 Jurnal 13.15 TVR Craiova 14.00 Pro Patria 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.30 Agenția de plasare 17.00 Corect! Prezintă Cosmin Ionescu 17.05 Jumătătea ta 18.00 Avangardieră 18.05 Serial. Sunset Beach 18.55 Amintiri din secolul 20 19.00 Jurnal 20.00 Serial. Felicity 20.45 Serial. FBI C16 21.35 Cu ochii 'n patru. 22.20 Jurnalul de noapte 22.30 Recurs la morală 23.30 Marele jazz.

6.00 Matinal național 8.00 TVR Iași 9.00 Recurs la morală (R) 9.45 Top nostalgic 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.00 Marele jazz (R) 12.00 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 CiberFan. Lumea PC-ului 13.30 Repere sacre 14.00 Oameni ca noi. Părinți și copii 14.30 Convingeri 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Dor. Țara Secașelor. Documentar 16.30 Scuzați! Pardon! Mersi! 17.00 Corect! 17.05 Jumătătea ta 18.00 Avangardieră. Știri 18.05 Serial. Sunset Beach 18.55 Amintiri din secolul 20 19.00 Jurnal 20.00 Telectinematoteca. Aventura fatală 21.50 Nu trageți! 22.05 Jurnalul de noapte 22.20 A-Facerea 23.10 7 Arte.

6.00 Matinal național 8.00 TVR Iași 9.00 Universul credinței 11.00 7 Arte (R) 11.45 Top nostalgic 12.00 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 CiberFan 13.30 Evrika! 14.00 Muzica de capo al fine 15.00 Ecoturism 15.30 Medicina pentru toți 16.00 Hora satului... 16.30 Povești de dragoste 17.00 Corect! Prezintă Cosmin Ionescu 17.05 Jumătătea ta 18.00 Avangardieră 18.05 Serial. Sunset Beach 18.55 Evenimentele secolului 20 19.00 Jurnal 20.00 Film. Inelul cu Scorpion 21.35 În flagrant 22.20 Jurnalul de noapte 22.35 Cafe Corso 23.35 Lumea dansului.

6.00 Matinal național 8.00 TVR Iași 9.00 Cafe Corso 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.00 Lumea dansului (R) 12.00 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 CiberFan 13.30 Destinul unei națiuni 14.00 Convingeri 15.00 Pentru dv., doamnă! 16.00 La telefon, muzica populară! 16.25 Casa mea 16.55 Rezultatele tragerilor Super Loto 5/40 și Expres 17.00 Corect! 17.05 Jumătătea ta 18.00 Avangardieră. Știri 18.05 Serial. Sunset Beach 18.55 Amintiri din secolul 20 19.00 Jurnal 20.00 Serial. Moștenirea 20.40 Fotbal 22.50 Jurnalul de noapte 22.05 Punct ochit 23.15 Rock la miezul nopții 0.15 Pariul Trio.

Miercuri, 29 octombrie

Sîmbătă, 30 octombrie

Duminică, 31 octombrie

Luni, 1 noiembrie

Marți, 2 noiembrie

Miercuri, 4 noiembrie

Joi, 5 noiembrie

ÎN LIMBA MATERNĂ - emisiune radiofonică în limba română**1 NOIEMBRIE, LUNI (redactor: Anamaria Brad)**

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 Montaj de muzică populară - redactor: Gelu Stan din Timișoara 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Încheiere.

2 NOIEMBRIE, MARTI (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.45 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 10.30 Buletin informativ, date meteo 10.45 Oameni celebri români - serial 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

3 NOIEMBRIE, MIERCURI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport - rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avanspremiera „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

4 NOIEMBRIE, JOI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 Magazinul „Lumea Femeilor” 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.45 Nota săptămânii de Edda Illyés 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

5 NOIEMBRIE, VINERI (redactor: Petru Cîmplan)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Reportaje, interviuri din viața românilor din Ungaria 11.05 „Oameni cari au fost...” - muzică, artă, literatură - serialul Elenei Munteanu 11.20 Actualități la românii din Banatul Sârbesc - relatează Cornel Mata din Virșet 11.25 Ce s-a mai întâmplat la Liceul „Bălcescu” din Giula? - relatează Edit Bordaș 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Știri și curiozități din România - relatează Simona Pele din Timișoara 11.45 Revista „Foiile românești” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

6 NOIEMBRIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Iulia Kaupert)

14.30 Introducere, cuprins 14.35 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.40 Relatare de la Simpozionul Științific de la Giula 14.45 „Party-Time” - magazin de muzică ușoară 15.00 „Pe undele Europei” - magazin euroregional 15.58 Încheiere.

7 NOIEMBRIE, DUMINICĂ (redactor: Iulia Kaupert)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40-15.00 Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00 Magazinul „Lumea Femeilor” (reluarea emisiunii de joi) 15.30 Retrospectiva evenimentelor politice ale săptămânii - program preluat de la Radio Budapesta 15.55 Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00-19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lângă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrecin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru: 3 noiembrie 1999 (MTV1 ora 13.25)

Reluare: 7 noiembrie 1999 (MTV2 ora 6.25)

Programul prevăzut al săptămânii viitoare

După știrile, informațiile săptămânii vom difuza un montaj despre serata literară Ana Blandiana, care a avut loc la Giula. În următorul material vom prezenta noul centru cultural de lângă liceul românesc din Giula. La sfârșit ne vom lua rămas bun cu un montaj de toamnă, realizat pe baza unei melodii de Pasărea Colibri. Realizator: Aurel Becan

FM 92,1 STEREO**RADIO VOCEA****EVANGHELIEI ORADEA**

5.00-5.30 Actualități BBC 5.30-7.00 Bună dimineața 7.00-7.20 Știri locale 7.30-8.30 Muzică și meditații biblice 8.30-9.30 Predică 9.30-11.00 Lecturi biblice, știri, mesaje creștine și muzică 11.00-12.00 Divina armonie 12.00-13.00 Răspundem ascultătorilor 13.00-13.30 Actualități BBC 13.30-15.00 Lecturi biblice, meditații biblice, muzică 15.00-16.00 Știri, mesaje creștine, muzică 16.00-17.00 Știri, mesaje creștine, muzică 17.00-17.45 Actualități BBC 17.45-18.00 Anunțuri și reclame 18.00-18.45 Reluare: Predică 18.45-19.10 Emisiune pentru copii 19.10-19.30 Muzică 19.30-20.00 Cu brațele deschise 20.00-20.30 Actualități BBC 20.30-21.00 Cartea pe unde radio 21.00-22.00 Emisiune de viață spirituală 22.00-23.00 Predică 23.00-5.00 Nocturna R.V.E. (muzică, meditații biblice, mesaje creștine, lecturi biblice)

RADIO VOCEA EVANGHELIEI PENTRU EUROPA

SW 49 m, zilnic 18.00-18.45

MW 1395 kHz, luni, marți 21.15-21.30

Rezultate din campionatul de fotbal al Ungariei

Divizia II (NB II)

Kiskunfélegyháza

-Giula 0-1

Divizia III (NB III)

Bátanya-Kisújszállás 0-6

Seria I. a jud. Bichiș

Csorvás-Micherechi 1-0

Aletea-Csabacsúd 1-1

MICA PUBLICITATE

Există în Giula un loc unde se
poate minca ieftin și bine?

DA! la

**Restaurantul
„Pivnița cu bere”
(Sörpince)**

din Giula, Piața Kossuth nr. 2.

● Preparate ale bucătăriei tradiționale maghiare și românești

● Mese festive

● Sărbătorirea unor

evenimente de familie

● Întâlniri ale oamenilor de afaceri

Informații la telefon:

66/362-382

Magazinul Nyisztor din centrul comunei Micherechi

Vă așteaptă cu un sortiment bogat de
produse alimentare la prețuri
accesibile.

Tot aici se pot procura folii din
polietilenă și material plastic la
prețuri convenabile.

Așteptăm cumpărătorii noștri la adresa:
Micherechi, str. Kossuth nr. 105.
Tel.: (66) 375-038

Foto: Eva Ruja Bányai

DIN RECOLTA PORUMBULUI...

Zece trucuri ca să te faci plăcut(ă)

1. Încearcă să eviți întotdeauna exagerările. Nu este neapărată nevoie să te fardezi de parcă ai fi o sorcovă sau să faci vreo scamatorie pentru a-l (o) da gata.
2. Nu fi exagerat de încrezut(ă). Chiar dacă toată lumea te admiră că ești super la discotecă sau pe stadion, gîndește-te că poate el sau ea nu-ți împărtășește plăcerea.
3. Nu spune nimănui în nici o ocazie că te simți demoralizat(ă) și uînt(ă). Compătimirea se transformă rar în plăcere. Toată lumea preferă compania unor oameni care se simt bine în pielea lor.
4. Nu te lauda cu „faptele” tale amoroase... Încetează să trîmbitezi în dreapta și în stînga ca toți vor să iasă cu tine, că ea este extrem de fericită pentru că o plăci tu.
5. Romanticismul a fost întotdeauna la modă. Cu un mic amendament: o înțînire între patru ochi, un zîmbet, o atenție mai deosebită sau un compliment plăcut încununează întotdeauna o muncă bine făcută.
6. Renunță la capricii. Ai grijă să nu cazi în extaz de fiecare dată cînd el sau ea deschide gura.
7. Totul se face cu măsură! Nu-l (n-o) speria repetîndu-i la nesfîrșit că îl (o) iubești mai mult decît orice pe lume și că nu-ți poți închipui viața fără el (ea).
8. Nu te jena dacă trebuie să recunoști că ești gelos cînd el sau ea se uită după altcineva.
9. Nu te supăra dacă nu ți se acordă întotdeauna atenție. Proasta dispoziție este respingătoare...
10. ... sau prefă-te că nu te superi. Uneori numai așa îl poți determina pe celălalt să te observe imediat.

Un italian și-a găsit portofelul pierdut în urmă cu... 56 de ani

Un italian în vîrstă de 78 de ani și-a găsit portofelul pe care îl pierduse în Franța în iarna 1942-1943, cînd era soldat în armata de ocupație italiană pe Coasta de Azur - relatează, din Roma, AFP, citînd presa italiană.

Portofelul găsit de un zidar la Saint-Tropez (sud-estul Franței), în cursul lucrărilor la o casă veche, conținea actele de identitate ale lui Giuseppe Fuggi și mai ales o scrisoare de dragoste semnată Bianca, logodnica sa pe care nu a mai văzut-o.

Este o întîmplare incredibilă, un miracol. Este un fragment de trecut ce revine, a declarat dl. Fuggi cotidianului Corriere della Sera.

Vădov, cu trei copii, locuind la Roma, Giuseppe Fuggi nu a mai întîlnit-o pe Bianca, logodnica sa din acea vreme. „Ne-am cunoscut la un bal la Riccione (nord). Ne-am dat mîna și am putut s-o conduc o dată acasă la ea”, a mărturisit dl. Fuggi cotidianului Il Messaggero, subliniind că, în acea epocă, cei logodiți erau mai reținuți decît în vremurile noastre.

Diana și Dodi al Fayed în stînga, Tatăl lui Dodi în dreapta

În SUA, 39 de documente confidențiale referitoare la prințesa Diana

Agencia Națională de Securitate (NSA) a Statelor Unite ale Americii deține dosare secrete referitoare la prințesa Diana, relata în paginile sale cotidianul britanic „The Guardian”. Surse de la NSA au declarat publicației amintite că agenția deține o serie de dosare provenind de la serviciile secrete străine, pe care „The Guardian” le-a identificat ca fiind serviciile secrete britanice M15 și M16 - relevă AFP.

NSA a refuzat să comunice aceste documente, invocînd riscul deosebit de grav pentru securitatea națională, subliniază cotidianul amintit, fără a preciza dacă este vorba de securitatea

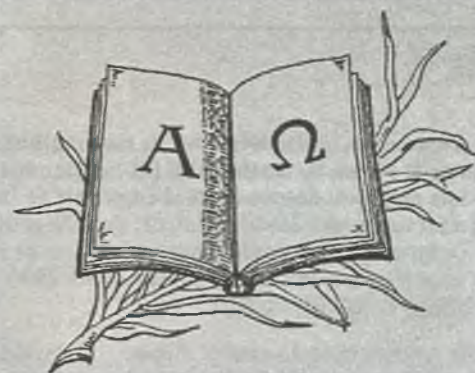
Marii Britanii sau a SUA. Rapoartele nu conțin decît referiri la prințesa Diana obținute în timpul colectării de informații de către serviciile secrete, se arată într-un comunicat al NSA, citat de „The Guardian”.

Existența unor astfel de dosare privind-o pe prințesa de Galles a fost tot timpul susținută de Mohammed al-Fayed, proprietarul egiptean al magazinei londoneze Harrods, al cărui fiu și-a pierdut viața, împreună cu Diana, în accidentul rutier de la Paris, în august 1997. Potrivit aceleiași publicații, Mohammed al-Fayed este convins că peste 1.056 de referiri la Diana sînt

conținute în cele aproximativ 39 de documente aflate în posesia NSA.

La doi ani după tragedia care a dus la moartea Dianei și a lui Dodi al-Fayed, ancheta este închisă. În vreme ce a fost definitiv reținută teza accidentului, Mohammed al-Fayed este singurul care continuă să ceară răzbunare. Presa occidentală este însă de părere că - după ce a susținut teza complotului și a declanșat furia reginei și a guvernului britanic - el a pierdut acum lupta. Dar ce e drept, misterul automobilului Fiat Uno rămîne.

ISUS SALVATORUL

Supliment al săptămânalului **Foia**
românească

* Anul 2 Nr. 10 *

octombrie 1999

EDITORIAL

Îngropați împreună cu Hristos, prin Botezul în moartea Lui

„Nu știți că toți câți am fost botezați în Isus Hristos, am fost botezați în moartea Lui?” (Romani 6:3)

„Noi deci, prin botezul în moartea Lui, am fost îngropați împreună cu El, pentru ca... să trăim o viață nouă” (Romani 6:4) Apostolul Pavel apreciază, pe de o parte, instrumentul, iar pe de altă parte, scopul îngropării noastre împreună cu Hristos. Am fost îngropați împreună cu Hristos „prin botezul în moartea Lui” și am fost îngropați împreună cu Hristos „pentru ca să trăim o viață nouă”.

Îngroparea noastră împreună cu Hristos s-a făcut prin botezul în moartea Lui. Se pune însă întrebarea când anume am fost botezați în moartea Lui Hristos? Oare Pavel se referă la momentul în care am crezut în Hristos sau la momentul în care am mărturisit această credință în apa botezului, în fața martorilor văzuți și nevăzuți? S-ar putea oare ca, în mintea lui Pavel, aceste două evenimente să se suprapună? Care dintre ele este determinant pentru a opera moartea noastră împreună cu Hristos?

Să încercăm să răspundem cel puțin la unele dintre aceste întrebări, plecând de la un exemplu pe care-l avem în Faptele Apostolicilor. Atunci când Pavel a ajuns prima dată în Efes, el a întâlnit un grup de ucenici. Întrebarea pe care le-o pune pare ciudată la prima vedere: „Ați primit voi Duhul Sfânt când ați crezut?” (F.A. 19:2). Întrebarea subliniază un adevăr pe care Pavel îl dezbate pe larg în Epistola către Romani: „Dacă n-are cineva Duhul lui Hristos, nu este al Lui” (Romani 8:9), și numai cei ce „sunt călăuziți de Duhul lui Dumnezeu sunt fiii ai lui Dumnezeu” (Romani 8:14). Dar pentru ca Duhul Sfânt să poată fi primit, moartea noastră împreună cu Hristos trebuie să fi avut loc, pentru că numai astfel am putut fi izbăviți, de drept, de sub păcat și curățiți de el. Atunci când ucenicii mărturisesc că nici măcar nu auziseră că a fost dat un Duh Sfânt, Pavel îi întreabă despre botezul pe care l-au primit. „Dar cu ce botez ați fost botezați? le-a zis el. Și ei au răspuns: Cu botezul lui Ioan. Atunci Pavel a zis: Ioan a botezat cu botezul pocăinței, și spunea norodului să creadă în Cel ce venea după el, adică în Isus. Când au auzit ei aceste vorbe, au fost botezați în numele Domnului Isus. Când și-a pus Pavel mâinile peste ei, Duhul Sfânt S-a pogorât peste ei, și vorbeau în alte limbi și proroceau. Erau cam doisprezece bărbați de toți” (F.A. 19:3-7).

Oare de ce a fost importantă această rebotezare a ucenicilor din Efes? Evident răspunsul este legat de primirea Duhului Sfânt – semnul distinctiv al credinciosului –, fapt care la rândul lui se leagă de lucrarea Domnului Isus Hristos, pe care noi o mărturisim prin botezarea noastră în moartea Lui.

Cazul celor din Efes lămurește faptul că moartea noastră împreună cu Hristos se leagă, pe de o parte, de credința în Isus Hristos, iar pe de altă parte de mărturisirea acestei credințe în apa botezului. Iată ce spune Pavel în Galateni despre relația dintre credință și botez: „Căci toți sunteți fiii ai lui Dumnezeu, prin credința în Hristos Isus. Toți cari ați fost botezați pentru Hristos, v-ați îmbrăcat cu Hristos” (Galat. 3:26-27). Apostolul Petru vorbește în armonie cu Pavel în această problemă: „Icoana aceasta închipuitoare vă mântuiește pe voi, și anume botezul, care nu este o curățire de întinăciunile trupesti, ci mărturia unui cuget curat înaintea lui Dumnezeu, prin învierea lui Isus Hristos, care stă la dreapta lui Dumnezeu, după ce S-a înălțat la cer, și Și-a supus îngerii, stăpânirile și puterile” (1 Petru 3:21-22) Petru accentuează necesitatea curățirii cugetului prin credința în Isus Hristos și mărturisirea acestei credințe prin botez. Pavel însuși definește astfel etapele care conduc la mântuirea noastră: „Dacă mărturisești deci cu gura ta pe Isus ca Domn și dacă crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat din morți, vei fi mântuit. Căci prin credința din inimă se capătă neprihănirea și prin mărturisirea cu gura se ajunge la mântuire, după cum zice Scriptura: Oricine crede în El nu va fi dat de rușine” (Rom. 10:9-10). Credința din inimă este asociată cu mărturisirea cu gura, pentru ca, în versetul 11 cele două împreună să fie socotite a fi corespondente credinței în Hristos.

A crede și a te boteza sunt două aspecte inseparabile procesului mântuirii noastre. Atunci când am crezut în Isus Hristos și am mărturisit public credința noastră în apa botezului, „prin botezul în moartea Lui, am fost îngropați împreună cu El, pentru că după cum Hristos a înviat din morți, prin slava Tatălui, tot așa și noi să trăim o viață nouă” (Rom. 6:4) Domnul să ne ajute!

Pastor Daniel Burtic

Actualitatea religioasă

Frumusețea și bucuria oricărei munci este răsplata. Copiii de la Biserica Baptistă română din Micherechi înțeleg cel mai bine acest adevăr pentru că l-au trăit de curând, ei înșiși. După săptămâni lungi și grele de muncă, sâmbătă, 9 octombrie, au avut posibilitatea de a culege rodul eforturilor depuse. De multe ori, copiii au ascultat la Radio Vocea Evangheliei emisiunea pentru copii **Daniel** și s-au bucurat de surprizele pe care le-a oferit. Dar ziua de sâmbătă, 9 octombrie nu o vor uita niciodată pentru că ei înșiși au fost invitații speciali ai acestei emisiuni.

Copii și părinți din Micherechi la Radio Vocea Evangheliei

Copii de la Micherechi în studioul de emisie

Sub genericul emisiunii **Daniel**, pe undele Radio Vocea Evangheliei din Oradea, copiii bisericii au oferit copiilor din Oradea și împrejurimi bucuria și frumusețea poeziilor și cântecelor creștine, în limbile română, maghiară și engleză. De acasă, din Micherechi, emisiunea a fost ascultată cu multă curiozitate de părinți, bunici, prieteni și colegi.

La sfârșitul celor 40 de minute de cântece, poezii și interviuri, copiii împreună cu părinții și învățătorii care i-au însoțit (**Maria și Marta Petrușan, Nicoleta Burtic, Gheorghe Păteș și Gheorghe Berényi**) au petrecut câteva clipe pentru a servi o gustare la McDonald's din Oradea, de asemenea, prilej de mare bucurie pentru toți.

Nu în fiecare zi și nu oricine poate fi invitat să fie oaspetele special al unei emisiuni pentru copii la Radio Vocea Evangheliei din Oradea. Posibilitatea lor de a participa la emisiunea **Daniel** a răsplătit din plin efortul de a studia Scriptura, de a învăța cântece și poezii noi pentru Gloria lui Dumnezeu.

Cu speranța că și în anul viitor copiii Bisericii Baptiste române din Micherechi vor putea participa la realizarea unor emisiuni radio și nu numai, îi felicităm și le dorim mult succes în munca lor.

Duminică 17 octombrie 1999, la Biserica Baptistă română din Micherechi s-a desfășurat un serviciu special de binecuvântare a celor două fete gemene **Lois și Naomi** ale familiei **Gheorghe și Maria Rujea**. La această sărbătoare a participat fratele **David Nicola**, pastorul Bisericii Baptiste Harul din Lugoj – România, împreună cu soția dumnealui.

Ne rugăm ca Dumnezeu să dea o creștere sănătoasă și armonioasă celor două fete.

„Stând acasă sau dormind în vremea semănăturii, cine oare și-a umplut vreodată sacul cu roade în vremea secerișului? Cine a cules vreodată pentru el o vie care n-a fost lucrată de el?” (Vasile cel Mare)

Duminică 24 octombrie 1999, Biserica Baptistă română din Micherechi a sărbătorit cu mare bucurie **Sărbătoarea Mulțumirii sau a Roadelor**. După aproape un an în care credincioșii bisericii, de la mic la mare au putut vedea împlinindu-se promisiunea lui Dumnezeu de a fi cu ei în fiecare zi, au venit înaintea lui Dumnezeu nu numai în straie de sărbătoare, ci cu o inimă recunoscătoare.

Fiecare membru al bisericii a dorit să-și exprime într-un fel sau altul mulțumirea inimii față de Dumnezeu. La Sărbătoarea Mulțumirii rugăciunea s-a împletit cu cântarea, cu poezia, cu meditația asupra Cuvântului lui Dumnezeu într-un mod cu totul special.

Copiii și tinerii au prezentat în fața bisericii și a prietenilor veniți din sat un program la care au muncit mult și cu dăruire. Credem că darul fiecăruia a fost primit cu multă bucurie de Dumnezeu, dar el nu trebuie să fie doar pentru o zi, ci să se repete cu fiecare zi ce trece din viața noastră.

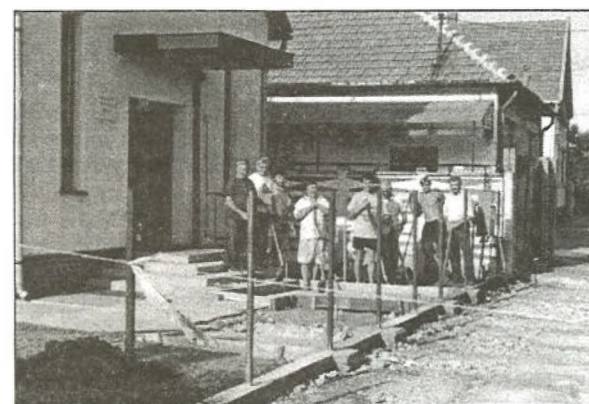
Așa cum anul acesta la Biserica Baptistă română din Micherechi 5 persoane au găsit fericirea printr-o viață dăruită lui Isus Cristos, ne rugăm ca anul viitor bucuria unei vieți salvate să o trăiască cât mai mulți. Iar biserica lui Cristos de pretutindeni să aibă un seceriș tot mai bogat.

Pentru Biserica Baptistă română din Micherechi luna octombrie a constituit un prilej de unire a forțelor fizice în vederea construcției noului gard al bisericii. Lucrarea de construcție a avut loc sub îndrumarea meșterului **Ioan Rujea**.

În biserică, alături de munca în domeniul spiritual, munca fizică este o bună ocazie în care oamenii își pot dovedi credințioșia față de Dumnezeu și în același timp pot să se apropie și să se cunoască mai bine unii pe alții.

Rezidirea gardului la Biserica Baptistă din Micherechi

Credincioși care au ajutat la construcție

Interviu cu dr. Paul Negruț

Anul acesta mai mulți tineri de naționalitate română din Ungaria s-au înscris la cursurile Institutului Biblic Emanuel din Oradea. Pentru a cunoaște mai mult despre această instituție de învățământ superior ne-am adresat rectorului Institutului, dr. Paul Negruț.

Domnule rector Paul Negruț, vă rog să ne spuneți care sunt noutățile pe care le aduce anul Universitar 1999-2000 și ce obiective își propune școala pe care o conduceți?

În primul rând Institutul Biblic Emanuel este o școală de dimensiuni mici și tânără ca vârstă. A început în 1990 cu 62 de studenți și a ajuns la câteva sute de studenți, peste 400 sute la ora actuală. Deși a fost înființată în urma unei Hotărâri de Guvern, semnată de primul ministru din acea vreme, la ora actuală legea acreditării instituțiilor de învățământ Superior cere trecerea prin anumite faze: autorizarea provizorie, acreditarea finală a specializărilor și acreditarea instituțională. Institutul Biblic este în faza de acreditare instituțională inclusiv la Institutul Biblic Emanuel Oradea. Prin urmare Comisia de Învățământ și Cercetare a Senatului a făcut vizite la mai multe instituții de învățământ Superior în ve-

derea definitivării legii acreditării instituționale. Cred că vizita a fost una cu rezultate pozitive atât în ce privește școala cât și concluziile la care a ajuns Comisia Senatorială.

Noi ca școală am fost onorați să-i întâlnim pe reprezentanții Senatului care se ocupă în mod special de probleme de învățământ și cercetare. Am aflat o serie de noutăți și am învățat foarte multe lucruri în timpul acelui dialog pe care l-am purtat cu domniile lor.

Pe plan intern școala este în faza de așezare în matcă, ne-am mutat de aproape trei ani în noul Campus. La început într-un singur corp de clădire, iar în vara aceasta s-a finalizat al doilea corp de clădire, ceea ce înseamnă

Dr. Paul Negruț – rectorul Institutului Biblic Emanuel

că putem oferi mai multe spații de cazare și câteva spații în plus pentru sălile de curs și seminar față de anul trecut. De asemenea, în ce privește dotarea am mai făcut un pas, punerea la punct a laboratoarelor de computere pentru Facultatea de Management și

de asemenea pentru celelalte secții ale Institutului.

Pe lângă dotarea materială care rămâne încă insuficientă mă bucur să vă pot anunța înțărirea Corpului Profesor al Institutului. La Facultatea de Teologie anunt cu bucurie sosirea aca-să a fratelui Radu Gheorghita care va îndeplini și funcția de prorector cu probleme de dezvoltare academică a școlii, precum și preluarea atribuțiilor la catedra de Teologie, în special în domeniul disciplinelor biblice.

De asemenea am primit un alt coleg, este vorba de fratele Ilie Soritau care lucrează în domeniul Teologiei Aplicate, în special în evanghelizare și misiologie. Ei sunt cei doi care întăresc echipa de la Facultatea de Teologie, care este alcătuită din 24 de cadre didactice și condusă de fratele Emil Bartos în calitate de decan.

La Facultatea de Management avem un nou decan în persoana profesorului Silviu Senteși. Dânsul vine de la Universitatea Vasile Goldiș de la Arad și împreună cu John Lentton

care îndeplinește atribuții de prorector, în special în domeniul finanțelor și administrației, cred că întăresc Corpul Profesor al Facultății de Management a Institutului.

Obiectivele pe care le avem sunt în mare măsură o continuare a ceea ce a făcut școala de la început: de a oferi un program de învățământ superior în contextul filozofiei și a credinței creștine. Unirea cercetării academice cu credința reală și practica zilnică a credinței în Isus Cristos.

De asemenea, am vrea ca în anul acesta la tot ceea ce Dumnezeu ne-a dat de-a lungul anilor, să punem un accent special pe sfințenie, pe conduită morală. Asistăm la o prăbușire morală a lumii în general și a societății românești în special. Am dori ca Institutul Biblic să fie parte a acelei binecuvântări cerești adusă de „sare și lumină” pentru o societate care are disperată nevoie de o dimensiune cerească în viața cotidiană. Mântuitorul a spus: „Voi sunteți sarea pământului, voi sunteți lumina lumii”.

Înțelepciunea este mereu tânără, mereu asemenea sieși și nu cunoaște schimbare

Octombrie 1999 înseamnă pentru studenții din Universitățile din România o nouă poartă spre cunoaștere, o mai adâncă pătrundere în tainele înțelepciunii. Anul acesta Biserica Baptistă română din Micherechi a rostit rugăciunea de binecuvântare pentru cinci dintre tinerii ei, care au hotărât să dezlege tainele științei sub îndrumarea dascălilor din România: Cornelia Rujea, Kitti Cséffán, Gheorghe Pățaș, Aurel Papp și Romulus Câmp-

pean. Alături de acești tineri sunt alții care s-au îndreptat spre Universitățile din Ungaria.

Noi le dorim o minte ageră și un spirit viu și tot ceea ce vor culege în ranița minții și a sufletului să poată da dărnici mai departe.

În rândurile care urmează am pregătit pentru dumneavoastră un interviu cu câțiva dintre ei.

Cornelia Rujea este studentă în anul III, la facultatea de farmaceutică din cadrul Universității din Cluj – România.

– Cornelia, ce te-a determinat să te înscrii la o facultate de farmacie în România?

– Mi-am dorit încă din copilărie să cunosc lumea medicamentelor, mi-am dorit să pot oferi oamenilor „cheia” alinării suferinței lor, a vindecării. În acest sens am urmat cursurile liceului sanitar, ca mai apoi să mă orientez cu mai multă siguranță spre facultatea de farmacie.

Și pentru că am avut posibilitatea să studiez în România, am optat pentru această variantă, animată deopotrivă de curiozitatea și dorința de a trăi o vreme într-un oraș românesc.

– În ce măsură obiectivele propuse pentru anii aceștia de studiu s-au împlinit până acum?

– În ceea ce privește obiectivele propuse la început de drum aș putea spune că ele s-au realizat în mare măsură. Am învățat mult mai bine limba română, am cunoscut mulți oameni din orașul Cluj și o parte dintre ei mi-au devenit prieteni.

În perioada aceasta am descoperit importanța botezului în viața unui creștin și astfel am hotărât să închei și eu un legământ cu Isus Cristos în apa botezului. Printre lucrurile dobândite în acești ani de facultate au fost însușirea unei meserii și descoperirea sentimentului de responsabilitate asupra mea însămi.

– Ce i-ai sfătuit pe tinerii care vor să studieze în România?

Nu știu ce sfat le-aș putea da celor care se îndreaptă spre o facultate din România. Nu se poate generaliza. Depinde de fiecare în parte, de opțiunea sa personală.

Dar, dacă cineva alege această cale în mod sigur își lărgeste experiența, orizontul de gândire, are ocazia de-a aborda un nou mod de gândire.

Aurel Papp este student în anul pregătitor la Institutul Biblic Emanuel din Oradea. El studiază de asemenea la Școala Proorocilor care funcționează în cadrul Comunității Baptiste de Oradea.

– Aurel, ce înseamnă pentru tine această nouă experiență școlară?

– Cu adevărat: acest timp de studiu reprezintă pentru mine o experiență cu totul deosebită. Înainte de a-L cunoaște pe Dumnezeu și de a-mi pune viața în mâinile Lui nu m-am gândit pentru nici măcar o clipă că aș putea să-mi continui studiile, să lucrez pentru șlefuirea mea intelectuală, cu atât mai puțin m-aș fi putut gândi la o educație spirituală. Când L-am primit pe Isus Cristos în viața mea El mi-a iertat păcatele, dar mi-a dat și un scop pentru viața aceasta, mi-a înnoit mintea și inima. Mintea mea a fost curățată de toate gândurile acelea murdare, iar acum sub puterea Cuvântului lui Dumnezeu mintea mea gândește pozitiv, constructiv. Întotdeauna mă gândesc cum aș putea să fac un lucru cât se poate mai bine.

Timpul acesta de studiu la o școală creștină din România cred că mă va ajuta să învăț mai mult și mai bine. Vreau să mă îndrăgostesc de înțelepciune, să o caut și să o trăiesc.

Cred că Dumnezeu vrea să mă vadă slujind, dar nu o pot face nepregătit.

– Este greu pentru tine, după atâția ani petrecuți departe de carte să te lași cuprins de tainele științei?

– Scriptura este o știință, în ea se ascunde priceperea și înțelepciunea. Nimic ce are valoare nu poate fi câștigat ușor, dar când le dobândești, bucuria acoperă lacrima și sudoarea. Îmi este puțin mai greu să învăț limba română, gramatica limbii și cuvintele noi, dar pentru acest lucru am venit la un pregătitor. De la profesori și chiar de la colegii mei am foarte multe de învățat, dar pentru asta am lăsat la o parte alte lucruri care e drept mi-ar fi adus un câștig pentru acum. Dar ce îmi va aduce viitorul? Mă rog ca Dumnezeu să-mi dea puterea să adun în mine tot ce-i mai bun, pentru a-L putea sluji cu credincioșie.

Kitti Cséffán – studentă în anul I la Institutul Biblic Emanuel din Oradea, secția Teologie – Germană, absolventă al Liceului Economic „Széchenyi István” din Békéscsaba.

– Încă de la început trebuie să vă împărtășesc o experiență pe care am trăit-o în timpul ultimului an de liceu și care mi-a schimbat în întregime viața. După moartea tatălui meu mi-am dorit foarte mult să găsesc ceva care să-mi dea rost vieții. Împreună cu sora mea am început să merg la Biserica Baptistă din satul meu. Acolo L-am cunoscut pe Isus Cristos și am hotărât să-mi pun viața în mâinile Lui. Această decizie mi-a schimbat și gândurile despre profesia pe care am vrut să o aleg în viață. Fiind

Una dintre clădirile Institutului Biblic Emanuel

la un liceu economic trebuia să studiez mai departe în domeniul acesta. Și poate îmi găseam o meserie care să aducă mulți bani și o imagine bună. Dar din momentul în care am hotărât să-L urmez pe Cristos, am vrut ca toate lucrurile din viața mea, chiar și profesia să fie un mod de a sluji lui Dumnezeu.

Căutând o școală care ar putea să mă formeze în sensul acesta, cineva mi-a recomandat Institutul Biblic Emanuel din Oradea. Sunt fericită că am posibilitatea aceasta de a studia la o școală creștină.

– Care sunt obiectivele tale pentru acești patru ani de studiu?

– În primul rând doresc să învăț să studiez Scriptura și astfel să-L cunosc mai bine pe Dumnezeu. Cunoscându-L pe El, pot să înțeleg mai bine care este voia Lui pentru viața mea. Cred că fericirea mea depinde de modul în care caut să fac acele lucruri pe care Dumnezeu le consideră potrivite pentru mine.

Un alt obiectiv este de a învăța bine limba română și limba germană. Pentru o bună pregătire profesională astăzi se cere tot mai mult să vorbești fluent cel puțin două limbi. Vreau să-mi îmbogățesc vocabularul românesc pentru a putea înnoia cât mai multe relații de prietenie cu tinerii din România. Împreună cu ceilalți colegi care suntem veniți din Micherechi dorim să cerem o punte între tinerii de la Institut și tinerii de la Biserica Baptistă română din Micherechi. Am vrea să organizăm cât mai multe întâlniri și chiar să gândim proiecte la care să lucrăm împreună.

De asemenea vreau să iau pentru viața mea tot ce este mai bun de la profesorii din Institut.

– Având această posibilitate de a te pregăti profesional și spiritual într-o școală creștină te-ai gândit la o modalitate de a oferi tinerilor din Biserica ceva din bogăția acumulată de tine?

De fiecare dată când mă voi întoarce acasă la sfârșit de săptămână vreau să pot să le spun tinerilor măcar un lucru nou pe care l-am învățat. Nu vreau să țin

pentru mine ceea ce alții mi-au dăruit. Așa cum doresc eu să cresc spiritual și intelectual, tot atât de mult le doresc și celorlalți tineri să răspundă în fiecare zi provocării din Scriptură: „Ascultați învățătura, ca să vă faceți înțelepți” (Proverbe 8: 33) Mă rog ca Dumnezeu să mă ajute să depun prin trăirea mea o bună mărturie pentru ceilalți.

Romulus Câmpăan este student în anul II la Institutul Biblic Emanuel din Oradea, secția Teologie – Pastorală.

– În ce măsură crezi că o școală teologică din România te poate ajuta în vederea formării pentru o lucrare spirituală?

– Am crezut întotdeauna, că prestația depusă de cineva într-o anumită calificare depinde în mod direct nu numai de seriozitatea pe care o depune în pregătire, ci și de seriozitatea și nivelul calitativ al instituției care acordă această pregătire. Cred de asemenea că Dumnezeu va răspunde în bunătațe la dorința fiecăruia cu privire la acest nivel calitativ, dând și harul necesar pentru desăvârșirea acestei pregătiri.

După câteva încercări mai degrabă oportuniste decât îndeajuns gândite, după un șir de întâlniri cu creștini, biserici și pastori din România, am simțit seriozitatea, dragostea și dorința de sfințire pe care o căutam de mult. Dumnezeu a fost însă acela care a făcut să găsesc bunăvoința acordării încrederii pentru a fi primit pentru completarea studiilor teologice la IBEO.

– Care este viziunea ta pentru lucrarea de slujire din biserică din care faci parte?

– Sunt locuri unde viziunea trebuie stămită, altele însă stărnesc viziunea celui în căutarea acesteia. Așa și în cazul României. Am simțit din plin cu ocazia vizitelor în țară, suflul binecuvântat al acestei viziuni. Cu toată experiența destul de deprimantă și amară a ultimilor 4 ani petrecuți în multiple încercări de evanghelizare în sud-vestul Ungariei, rugămintea și speranța mea sunt că alături de biserică din Micherechi, care ne oferă în prezent un așa de mult dorit cămin spiritual, vom putea fi unelte smerite în mâna Domnului Isus într-o lucrare care să aducă roada spirituală atât de necesară țării mele adoptive.

Am dori să-i felicităm pe fiecare dintre ei și să le spunem că suntem alături de ei, dorindu-le mult succes.

Multă putere de muncă îi dorim și lui Gheorghe Pățaș care a încheiat anul pregătitor și începând din acest an studiază trompeta la Facultatea de Muzică din cadrul Universității din Oradea. Implicarea lui în lucrarea cu copiii din biserică este o dovadă a faptului că timpul de studiu mărește responsabilitatea.